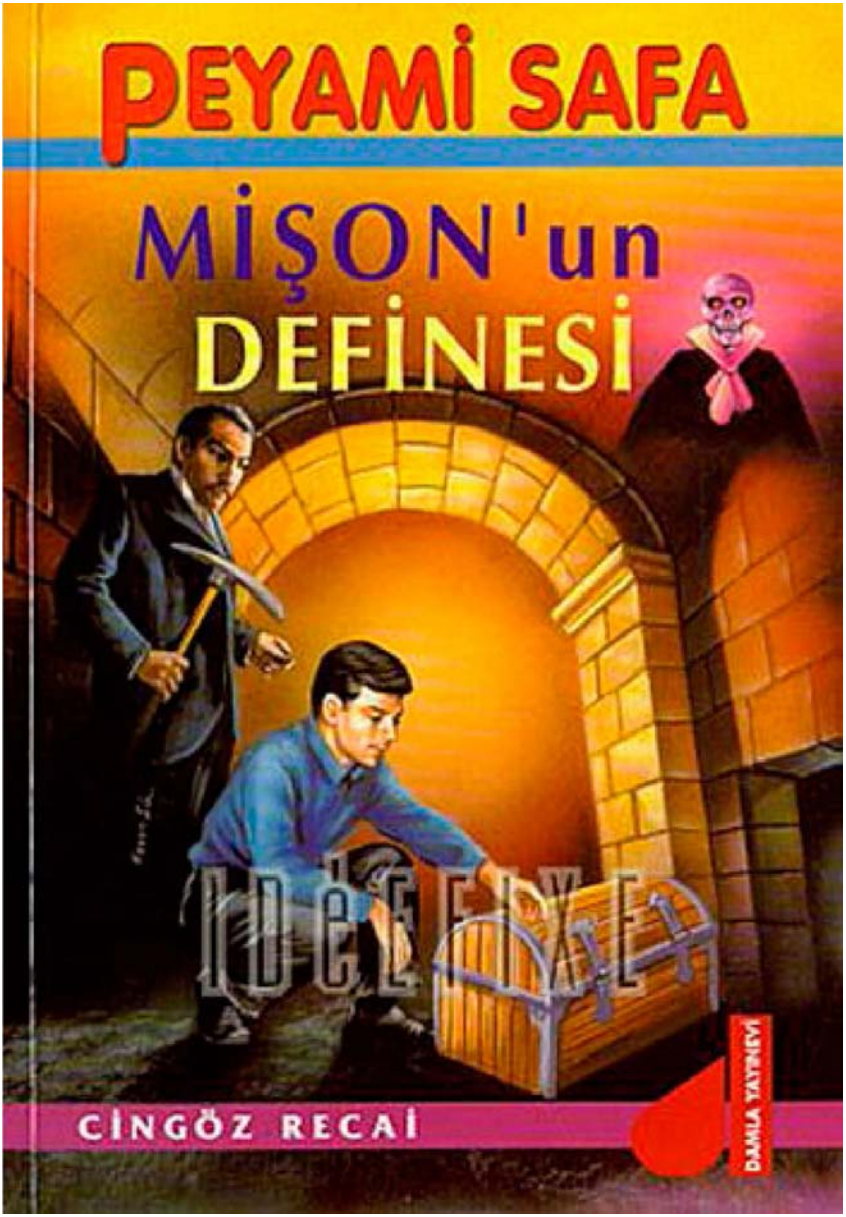
PEYAMİ SAFA

MİŞON'un DEFİNESİ

CİNGÖZ RECAİ

DAMLA YAYINEVİ

(Server Bedî)

8

Damla Yayınevi Nu.: 10

Pry&nu. Sah. Krk&tÛÂlvıl: 2

©

Copyright

Yayın Hakkı

Damla Yayınevi

Dizi Editörü

Mehmet Doğru

Kapak

Hasan Eğitim

İç Resim

M. Ökkeş İlhan

Dizgi-Mizanpaj

Damla Yayınevi

Baskı-Cilt

İstanbul Matbaa ve Ciltevi- 2001/5

DAMLA YAYINEVİ

Bâb-ı Âli Cad. No: 50 Cağaloğlu-İST.

Tel: 0.212. 526 21 99 - 0.212. 511 09 55

Fax:0.212.528 24 01

Internet: www.damlayayinevi.com.tr

E-mail: damla@damlayayinevi.com.tr

MIŞONUN DEFİNESİ

Cingöz Recai, Rumelihisarı'ndaki pembe köşkünde, bir akşam, gazeteleri okuyordu. Son zamanlarda ince zekâsı, cesaret ve kıvraklığı ile meşhur hırsızın sevgisini kazanan yardımcısı Feridun:

— Usta, dedi. işsizlikten canım sıkılıyor.

Cingöz hafifçe başını salladı:

— Hakkın var, bir aydır boş oturuyoruz. Ben de gazeteleri alıcı gözüyle okuyorum. Belki bir iş çıkar. Şu İngiliz milyonerini soyduğumuz vakit herifi gazeteden tanımıştık.

— Evet usta... Sizin gazetelerden iş çıkartmakta ta bilginiz vardır...

— Canım. İnsanda çalışacak kudret olduktan sonra iş mi yok? Meselâ, şurada on iki satırlık bir küçük haber var. Gazetenin dördüncü sayfasına atılmış... Bundan bile iş çıkmaz mı sanıyorsun? Nah, al, oku...

Cingöz gazeteyi yardımcısına uzattı.

Haber şu idi:

Mişon'un Definesi

"Balat halkı gayet garip bir olayın dedikodusu içindedir. O semtte Mişon isminde ihtiyar bir Yahudi varmış. Bu adama on beş sene evvel babasından büyük bir servet kalmış, fakat cimri ihtiyar bu parayı oturduğu köhne evin bir köşesine saklamış ve on parasına dokunmamış. Şimdi ihtiyar ölmek üzeredir. Fakat definenin yerini hiç kimseye haber vermiyor ve doktora: "Ben yaşayacağım, ölmeyeceğim!" diyormuş. Mişon'un ölüm halinde bulunduğu muhakkak olduğuna göre, vârisleri de olmayan bu ihtiyarın definesi, ölümünden sonra ebediyyen gizli kalacaktır ve hiç bir işe yaramayacaktır."

Cingöz'ün yardımcısı gazeteyi okur okumaz büyük bir sevinçle bağırdı:

— Mükemmel! Mükemmel bir iş! Bir define! Hem kârlı, hem eğlenceli bir iş...

Cingöz tasdik etti:

— Evet... Bu bilmeceyi halletmek nefis bir şey...

— Fakat, çaresi nedir, usta?

— Ölmeden evvel yahudinin teveccühünü kazanmak! Cingöz gülüyordu. Feridun mırıldandı:

— Alay ediyorsun.

— Doğrusunu istersen bu iş pek kolay değil... Herif can çekişiyormuş. Definenin yerini haber vermeden evvel ölürse varis olmadığı için hükümet evine el koyar ve defineyi arar. Belki de bulamaz. Bulsa da, bulmasada bize ne?

— Herif ölmeden evvel evine girmeliyiz değil mi?

— Şüphesiz, fakat size definenin yerini söyler mi? Kim bilir...Şimdiye kadar kaç kişi ihtiyarın ağzından bu sırrı almak istemiştir.

— İşte bu sırrı almanın çaresini bulmalı usta!

— Bulmalı ama nasıl? Bulmalı demek kâfi değil... Kafanı biraz zorla bakalım..

— Bir şey düşünemiyorum, usta...

Cingöz kendi kendine konuşur gibi mırıldandı:

— Ölüm hâlinde bir ihtiyarın ağzından nasıl söz alınır? Bunun birkaç usulü vardır.

— Bir değil de, birkaç tane usul mü?

— Evet... Benim başımdan buna benzer iki hadise geçti. Birinde hastayı manyatizme etmiştim. Bu bir usuldür. Hasta uyur uyumaz, ne var ne yok her şeyi tane tane söyler... Fakat tehlikesi de vardır. Hasta ölüm halinde, bu sarsıntıya tahammül edemiyerek sıfırı tüketebilir...

— Fena!...

— Emin bir usul değildir.

— Başka?...

— Bir de hastayı uyutmadan kurnazca bir karşılıklı konuşma ile ağzından bazı laflar almak ve ona göre defineyi aramak vardır.

— Ne gibi?

— Meselâ, hastanın yanma bir yolu bulup girilir. Ona: "Ben definenin yerini biliyorum?" denir. Bir münakaşa açılır, üç beş yer sayılır, hasta bunları inkâr eder, fakat ses tonundan ip uçları elde edilir. Bundan da çıkarılacak netice pek doğru ve açık değildir, üstelik mükemmel bir psikolog olmaya da ihtiyaç vardır.

— Bu usul fena görünmüyor.

— Buna da vaktimiz yok... Hasta ile uzun müddet baş başa kalmak lâzım...

— O hâlde başka bir usulümüz olduğuna inanacağım geliyor.

— En iyi usulün tatbikatını bir saate kadar göreceksin. Şimdi kalk. Ufak tefek bazı eşyayı çantamıza koyarak Balata gidelim.

-II-

Hava iyice kararmış ve gece bastırmıştı. Cingöz ile yardımcısı soruştura soruştura Mişon'un evini buldular. Cingöz Recai, lâzım gelen bütün talimatı vermiş bulunduğu için yeni bir şey söylemeye lüzum görmeden evin kapısını çaldı. Bu, eski iki katlı tahtadan yapılmış, pencereleri ışıksız bir evdi. Kapı açılmadan evvel, kart bir Yahudi:

— Kim o?...

— Aç!...

— Kimsin sen?

— Ben Belediye doktoruyum. Hastayı göreceğim.

— Kaç Belediye doktoru? Sabahleyin bir tane daha geldi.

— Aç be! Sana şimdi hükümet hesap mı verecek? Usta hırsız böyle emreder gibi bağırınca sokak kapısı gıcırtılarla açıldı, Cingöz Recai ve yardımcısı içeri girdiler. Yahudi karısı, elindeki teneke lâmbayı hırsızların yüzüne doğru tutarak iki temiz kılıklı insan görünce biraz nezaket gösterdi:

— Buyurunuz... Sabahtan beri hükümet memurlarına kapı açmaktan bıktım. Fakat siz...

Kadın sözünü bitirememişti. Cingöz Recai derhâl kadının üstüne atılarak onu bir hamlede yere yuvarladı. Feridun da sokak kapısını kilitliyordu. Kadın gık demeden iki hırsız tarafından sımsıkı bağlandı. Ağzı tıkandı. Bu işler çıt çıkmadan yapılmıştı. Cingöz Recai ile yardımcısı bu yolda evi soruşturarak gelirlerken ihtiyar Mişon'un evinde bir yahudi karısından başka insan olmadığını da öğrenmişlerdi. Cingöz Elektrik fenerini yakarak, hiç gürültü etmeden merdivenlere doğru yürüdü. Feridun onu takip ediyordu. İkinci kata gürültüsüzce çıktılar. Cingöz, sofada, kapalı iki oda kapısı görüyordu. Anahtar deliğinden baktı ve dipteki odanın önünde durarak yardımcısına işaret etti:

— Burada!

Sonra elindeki çantayı yere koyarak açtı, içinden bir siyah örtü çıkardı. Bütün vücuduna sardı. Yine çantadan içi boş büyük bir mukavva iskelet kafası çıkararak başına geçirdi. Feridun ustasının bu kıyafeti ile cidden korkunç bir manzara aldığını gözleriyle anlattı. Cingöz elini yavaşça hastanın oda kapısı topuzuna koydu ve sesini değiştirerek, ağır, derin, uzun ve âdeta insan sesine benzemeyen bir söylenişle:

— Mişooon! Mişooon, dedi.

İçeriden hastanın iniltili sesi geldi. Cingöz Recai aynı sesle tekrar ediyordu:

— Mişooon! Mişooon...

Cingöz Recai, derhal kadının üstüne atılarak onu bir hamlede yere yuvarladı.

Sonra yavaşça kapıyı açtı ve eşikte durdu. Feridun gizlenmişti. Mişon bir minder üstünde, sefil bir yatakta yatıyordu. Yüzü sapsarı ve elmacık kemikleri fırlamıştı. İskelet kafalı simsiyah bir şekil görünce gözleri büyüyerek bir inilti kopardı:

— Allahım! Allahım!...

Cingöz Recai, yine o ağır sesiyle, yavaş yavaş söyledi:

— Mişon! Ben Azrail'im... Fakat.... Korkma... Senin canını almaya gelmedim.

Mişon yatakta büzülüyor, başını yastığa gömerek korku içinde yalvarıyordu:

— Alma! Alma!...

Recai odanın ortasına iki adım attı: Mişon, ben Azrailim!. Fakat korkma senin canını almaya gelmedim.

— Korkma eğer söylediklerimi yaparsan bu sene değil gelecek sene senin canını alacağım.

Mişon! Ben Azrail'im... Fakat.... Korkma... Senin canını almaya gelmedim.

Hasta mırıldandı:

— Emret!

— Söyle bana... Definenin yerini hiç kimseye haber verdin mi?

— Hayır!...

— Aferin... Hiç kimseye söylemeyeceğine söz verir misin?

— Söylemem, söylemem!

— Kim sorarsa yanlış cevap vereceksin... Define bahçede yahut bodrumdadır diyeceksin.

— Bodrumda demem, o vakit doğruyu söylemiş olurum.

— Aferin! Bodrumda olduğunu katiyyen söyleme. Yerde yahut duvarın içinde olduğu da söyleme.

— Söylemem, duvarın içinde olduğu da söylemem, hiç söylemem.

— Onbeş sene evvel sen o defineyi duvara yerleştirirken ben seni görmüştüm Mişon, iyi yer seçtin.

— Orası su deposudur, kapağı da vardır, fakat ben kapağı sıva ile kapamıştım.

— Biliyorum Mişon, biliyorum... Ben o zaman babanın canını almaya gelmiştim de sizin evi görmüştüm, bir daha gelmiştim.

— Ah! Şimdi benim canıma almayacaksın değil mi?

— Hayır...Fakat sakın yerinden kımıldama!...

-III-

Cingöz Recai, dışarı çıkar çıkmaz yardımcısına işaret etti, çantasını aldı ve hastanın oda kapısını dışarıdan kilitleyerek aşağı indi ve bodruma girdiler. Cingöz keyifli idi:

— Gördün ya, Feridun, can çekişen bir ihtiyarın ağzından ancak Azrail lâf alabilir. Her şeyi duydun değil mi?

— Duydum usta...

— Şurada dört duvar var. Şimdi bu duvarlardan birinde su deposunun kapağını bulmalıyız.

— Üstüne sıva yapılmış değil mi?

— Evet!...

Cingöz elektrik fenerini duvarlara tutarak dikkatle bakıyordu. Çantasından bazı demirler çıkararak duvarların bazı noktalarının topraklarını kazıdı. On dakika kadar uğraştılar. Nihayet duvarın birinde, Cingöz'ün elinde demir, kazman sıvaların altında başka bir demire sürtündü. Cingöz bu demir levhanın etrafında ve üstündeki bütün sıvaları kazıdıktan sonra meydana su deposunun kapağı çıktı.

Usta hırsız neşeli bir kahkaha savurdu.

— Bulduk! Bulduk hazineyi. Defineyi bulduk! Fakat bu kapak kilitli...

Yine çantasından bazı aletler çıkararak kiliti kurcaladı.

Beş dakika uğraştıktan sonra kapağı açtı.

Derhâl elektrik fenerini tuttu: Burası bir metre yüksekliğinde derin boşluklara doğru uzanan garip bir yoldu.

Kenarda büyücek bir çekmece duruyordu. Usta hırsız çekmeceyi çıkardı, yere koydu. Elektrik fenerini yardımcısına verdi.

Çekmecenin kapağını açtı, içinde birkaç torba altın ve birçok kağıt para vardı... Çekmeceyi kucaklayarak ayağa kalktı:

— Haydi yavrum! Savuşalım!..

Fakat sözünü bitirmeden birdenbire durakladı. Çünkü yukarı katta bir kapının açılıp kapandığını ve gürültülü ayak seslerinin evi doldurduğunu işitti:

— Feridun! dedi.

— Usta!

— Enselendik.

— Evet usta!

— Karıyı iyi bağlamamışız.

— O mu haber verdi?

— Öyle olacak.

— Vay mel'un karı!

— Bodruma gelirken de karının bağlarını bir kere yoklamayı düşünmedik...

— Ne yapacağız?

— Bir şey düşünemiyorum.

— Buraya gelirler mi?

— Şimdi damlarlar. Bütün evi arayacaklar.

Recai bir saniye düşündü. Gözlerini hazne kapağından ayırmıyordu. Doğru bodrum kapısına koştu ve sürmesini sürdü:

— Bu kapıyı kırıncaya kadar vakit kazanırız, dedi. Sonra çantayı Feridun'un eline verdikten sonar çekmeceyi kucakladı ve yardımcısına:

— Su deposunun içine gireceğiz dedi.

— Oradan nereye gidilir?

— Bakalım.

İkisi de hazneden içeriye girdiler. Eğilerek yürüyorlardı. Cingöz Elektrik fenerini tutuyor ve ilerilere bakıyordu. Nihayet bir toprak yığınına geldiler. Cingöz yardımcısına dedi ki:

Derhâl geri dön, bodruma koş orada bir eski kazma var, al gel!...

Feridun koştu iki dakika sonra telâşla gelerek kazmayı Cingöz'e verdi:

— Usta bodrumun kapısını kırıyorlar, nerede ise gelecekler! Cingöz Recai kazmayı toprak yığınına vurmaya başladı. Hazinenin ağzında sesler vardı:

— Buradan ! Buradan !...

— Burası nereye çıkar!

— Su deposuna

— Giriniz!... diyorlardı.

Cingöz bütün kuvvetiyle birkaç kazma daha vurarak bir insan vücudu geçebilecek kadar bir delik açtı:

— Arkamdan gel!... dedi ve vücudunu delikten içeri soktu. Bir balık gibi kayarak öte tarafa geçti. Burası tahta perde ile çevrili açık havada bir aralıktı. Arkasından Feridun da çıktı. Çanta ile çekmeceyi de aldılar. Polisler su deposunun içine girmişlerdi. Cingöz derhâl yardımcısıyla birlikte tahta perdeye tırmandı. Ve oradan da bir viraneye atladılar. Fakat kuvvetli bir el Cingöz'ü omuzundan yakaladı.

— Dur Cingöz!

— Vay Rızacığım!

— Bu taraftan kaçacağını hesaplamıştım. Nafile, eldesin, kımıldama, yakarım... Cingöz Recai, karşısında meşhur polis hafiyesinin galip ve hakim yüzünü ve elindeki silâhını görüyordu. Etrafına bakındı. Rıza'dan başka kimseler yoktu. Bir kerede yardımcısına baktı. Mehmet Rıza gözünü Cingöz Recai'den ayırmıyordu:

Mehmet Rıza, başının çevirirken çenesine müthiş bir yumruk yiyerek sersemleşti.

— Önüme düşünüz, dedi. Yahudi karısı karakola haber vermiş. Oradan da bana eve telefon ettiler. Otomobille yıldırım gibi geldim. Zahmetim boşa çıkmadı. Düşünüz önüme bakalım.

Cingöz Recai itaat etti. Fakat Feridun biraz arkaya kalır gibi yapmıştı. Rıza başını çevirirken çenesine müthiş bir yumruk yiyerek sersemlemişti. İki hırsız derhâl üstüne çullanmışladı. Elinden silâhını aldılar. Ve acele Rıza'nın kollarını bağladılar. Cingöz rakibinin yanağını okşadı:

— Allaha ısmarladık... Yine görüşürüz...

Sonra yardımcısı ile birlikte viraneliğin karanlıklarında koşmaya başladı. Polisler de tahta perdenin üstünden atlayarak polis hafiyesinin yanına gelmişlerdi. Bağlarını çözdüler ve ona sordular:

— Ne yapalım Rıza bey, takip edelim mi?

— Hayır! Faydası yok! Bu sefer de bırakalım! Fakat ergeç bu mel'un kanunun pençesine düşecektir. Bundan imanım kadar eminim! dedi.

SON

BODRUMDA KALANLAR

-I-

Motör sahile yaklaşıyordu. Gece yarısı, motorun küçük fenerinden düşen ince ışık dalgalar arasında bir gümüş zincir gibi kıvrılıp açılıyordu. Boğaziçi'nin Anadolu sahili simsiyah, karanlık binalarıyla yaklaştıkça büyüyordu.

Cingöz Recai makineyi kullanıyordu. Motörü büyük bir kırmızı yalının rıhtımına yanaştırdı ve derhâl fenerini söndürdü. Hava zifiri karanlık, gökte bir tek yıldız görülmüyor, yalının pencerelerinde hiçbir ışık yok, çıt çıkmıyor, yalnız, rıhtıma bulaşıp çekilen dalga sesleri. Cingöz Recai motorun içine eğilerek bir kibrit çaktı, saatine baktı. Biri yirmi geçiyor! Sonra adamlarına emir verdi:

— Başka yere kımıldamayınız. Vereceğim işaretleri biliyorsunuz. Gözleriniz pencerelerden ayrılmasın.

Yardımcısına dönerek:

— Haydi Feridun! dedi!...

Cingöz Recai ile yardımcısı rıhtıma çıktılar ve yalının bahçesine doğru süratle ilerlediler.

Feridun yürürken başını yukarı kaldırarak sık sık yalının pencerelerine bakıyordu. Cingöz onun kolundan çekti:

— Haydi yürü, korkma, bu saatte herkes yatmıştır. Görülmek tehlikesi zerre kadar yoktur.

— Nerede bekleyecektik usta?

— Fıstık ağacının altında.

— Daha gidecek miyiz?

— Hayır!...

Cingöz Recai parmağıyla karanlıkta bir yer gösterdi:

— Ağaç şu!...

— Siz bu bahçeyi biliyor musunuz?

— Gündüzün gördüm!...

Fıstık ağacının altına geldiler, durdular. Cingöz cebinden boruya benzer bir mukavva çıkararak ağzına götürdü, keskin keskin öttürdü. Sesi tıpkı bir puğu kuşu gibi çıkıyordu. Bu vahşî hayvan sesi, ıssız havada uzun yankılar yaparak dolaştı. Feridun gülerek:

— Hayret!... dedi!...

— Neden?

— Sesiniz tıpkı puhu kuşuna benzedi. Cingöz Recai de güldü.

— On dört hayvanın sesini iyi taklit ederim.

— Bu bir işaret midir?

— Evet. Şimdi, ikinci katta, sağdan ikinci pencereye bak İkiside oraya baktılar. Bir dakika geçmeden pencereden bir sigara kıvılcımı gördüler. Cingöz bir kere daha puhu kuşu gibi haykırdı, sonra bir iki üç diye saymaya başladı. Altı yüze kadar saydıktan sonra Feridun'u kolundan dürttü:

— Haydi, her şey hazır, yürü!

Yalının mutfağı yanında bulunan tek katlı küçük bir tahta kapıya doğru ilerledirler. Cingöz Recai kapıyı iterek açtı, bir taşlığa girerek elektrik fenerini yaktı. Yürüdüler. Yarı açık bir kapıdan içeriye girdiler. Burası yalının en alt kat sofası idi. Feridun, verilen işaretler üzerine bu kapıların gizlice içeriden açıldığını anlamıştı. Cingöz Recai'nin soymak istediği evlerin, köşklerin, yalıların içine kendi adamlarından hizmetçi, uşak v.s. koyarak kapıları kolaylıkla açtırdığını biliyordu. Ustasının bu sefer de aynı usule müracaat ettiğini anladı. Zira Cingöz Recai yapılacak işlere dair yardımcısına hiçbir şey anlatmamıştı.

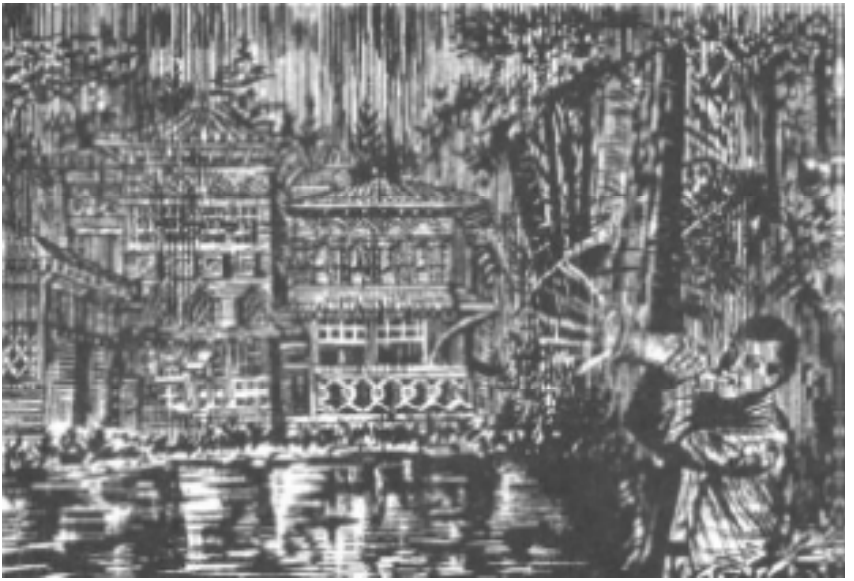
Cingöz ile yardımcısı, merdiven başında durdular. Cingöz parmağını dudağının üstüne koyarak yardımcısına susmasını işaret

etti. Kulağını yukarı kaldırarak birşey dinler gibi görünüyordu. Gerçekten yukarı kattan bir fısıltı işittiler:

— Çıkınız!...

İki hırsız derhâl arka ceplerinden birer ince lastikli terlik çıkararak potinlerinin üstüne geçirdiler. Böylece hiç gürültü çıkarmadan yürümek mümkündü. Ağır ağır merdivenleri çıktılar. Küçük bir koridordan büyük bir sofaya geçtiler. Cingöz Recai elektrik fenerinin karanlıkta üç defa açıp kapadı, sonra kulak kabarttı. Aralık bir oda kapısından yeni bir fısıltı işittiler.

— Tamam. Korkmayınız. Geliniz... Cingöz kapıya doğru cesaretle ilerledi.

Cingöz, mukavva bir boru ile tıpkı bir kuğu kuşu gibi öttü.

-II-

Ertesi sabah polis müdüriyetinde polis hafiyesi Mehmet Rıza'yı telefona çağırdılar:

— Alo!...

— Efendim!

— Mehmet Rıza beyle mi konuşuyorum?

— Evet.

— Burası Çengelköy'deki İhsan Paşa yalısı.

— Peki efendim...

— Dün gece başımıza büyük bir felâket geldi efendim, size onu haber veriyorum, henüz karakola haber vermedim. Ben paşanın karışıyım...

— Nedir? Ne var?...

— Gece biz uyurken yalıya hırsızlar gelmiş önemli eşyalarımızı çalmışlar ve ... kocamı da alıp götürmüşler!

— Kocanızı mı?

— Evet!....

— Kırk bin liralık eşya... Lütfen derhâl yalıya gelebilir misiniz?

— Hay hay, derhâl geliyorum hanımefendi!

— Polise ayrıca bilgi verelim mi?

— Lüzum yok hanımefendi.... Ben tahkikatımı yapıncaya kadar resmi muameleye hacet yoktur.

Polis hafiyesi telefonu kapadı. Müdüriyetten çıktı ve en seri vasıtalarla yalıya koştu. Hanımefendi büyük bir heyecan içinde Mehmet Rıza'yı karşılayarak salona aldı. Gözleri ağlamaktan kızarmış ve küçülmüştü:

— Aman Rıza bey!.. Hâlâ sinirlerim üstümde, hâlâ başımdan geçenlere inanamıyorum. Felâket!... Felâket... dedi!...

— Telâş etmeyiniz hanımefendi olayı bana sükunetle anlatırsanız memnun olurum !...

Kadın derin bir nefes alarak anlattı:

— Büyük bir olay Rıza bey, pek büyük bir olay... Belki de polislik hayatınız süresince hiç böylesini görmediniz... Bakınız, sabah her zamanki vakitte uyandım, ben ayrı odada yatarım, kocam da ayrı odada yatar... Yataktan kalktım. Kapıyı açacağım, birde ne göreyim? Kilitli. Oda kapısını dışarıdan kilitlemişler... "A... Bu da ne?" dedim. Kapıya yumrukla vurarak hizmetçileri çağırmaya başladım. Vur, vur, vur. Ses seda yok... Belki on dakika, yirmi dakika, yarım saat vurdum, bilmiyorum ama çok vurdum... "Hatice, Perran, Matmazel Mari" diye bağırdım, haykırdım, kocama seslendim, hiç gelen giden yok. Artık başımıza bir felâket geldiğini anladım. Pencereyi açtım, rıhtımın önünden geçen sandalcıya seslendim:

— Bırak sandalını... İçeriye gir... Bir felâket var galiba dedim.

Adamcağız yalıya girdi yukarı çıktı. Odanın kapısını dışardan kırarak açtı... Hemen dışarı fırladım, evvelâ kocamın yattığı odaya girdim... Baktım ki kimse yok, yatak boş... Hususî dolabının kapağı açık, oda perişan... Biraz araştırınca ne göreyim ki, en büyük paralarını sakladığı küçük beyaz kasa çalınmış... Mücevherleri, tahvilleri çalınmış... Antika eşyası çalınmış... Bir çığlık koparark aşağıya indim, hizmetçilerin odasına girdim. Bir de baktım ki Hatice'nin de, Perran'ın da kollarını ayaklarını bağlamışlar, ağızlarını tıkamışlar... Derhâl çözdüm.. Kızlar ağlayarak yerden fırladılar... Sonra Matmazel Mari'nin odasına girdik, zavallı kızı da ötekiler gibi bağlamışlar... Onu da kurtardık ve size telefon ettik... Ben, semte bu haber yayılmadan sizin gelmenizi istiyordum. Onun için karakola haber vermedim. Bu öyle ufak tefek bir hırsızlık değil. Sandalcıya da hiç ses çıkarmamasını tenbih ettim...

— İyi ettiniz hanımefendi ve beni tam zamanında çağırdınız. Derhâl işe başlıyorum.

Mehmet Rıza yalının içinde yarım saat kadar araştırma ve tatbikatla meşgul oldu. Hizmetçi kızlara ve Matmazel Mari'ye, kendilerine nasıl saldırıldığını anlattırdı. Sonra evin hanımıyla konuştu:

— Her şey anlaşılıyor hanımefendi. Bu hırsızlık Cingöz Recai tarafından yapılmıştır.

Kadın bağırdı:

— Bravo! Ben de öyle tahmin ediyordum.

— Evet... Çünkü memleketimizde bu kadar büyük hırsızlıklar yapan bir o vardır. Fazla olarak Cingöz'ün hırsızlık usulleri de bizce malumdur. Yalıya dün gece birle iki sıralarında motorla gelmiş ve rıhtıma yanaşmış. Sonra yardımcısıyla bahçeye fırstık ağacının altına yürümüş. Orada bir puhu kuşu taklidi yaparak bağırmış, böylece bahçede olduğunu içeriye haber vermiş...

— içerisi neresi?

— Yalıya!...

— Neden?

— Çünkü yalınızın içinde Cingöz'ün adamı var... Hayret etmeyiniz. Müsaade buyurunuz... Evet... Bu insanlar kapıları açmış, Cingöz'le yardımcısını içeri almışlar... Onlar önce hizmetçileri bağlamışlar, sonra kocanızı yakalayarak yalıdan çıkarmışlar ve odasını soymuşlar...

— Ne biliyorsunuz? Gözlerinizle görmüş gibi söylüyorsunuz!

— Böyle olduğuna kesinlikle eminim, hanımefendi! Hatta, şu anda kocanızın nerede olduğunu da biliyorum.

— Nerede?

— Bahçede iki katlı viran köşkünüzün bodrumunda!...

Mehmet Rıza; herşey anlaşılıyor hanımefendi. Bu hırsızlık Cingöz Recai tarafından yapılmış, dedi.

— Aman koşalım, kurtaralım öyle ise..

— Acele etmeyiniz. Ondan evvel yapılacak iş var. Yalınızda birini tevkif etmeye mecburum.

— Kim bu, hayret! Hayret! Bu hain..

— Tahmin etmelisiniz ki bu, Matmazel Mari'dir..

— Fakat bu kız.. Üç aydır...

— Bu zamanda üç aylık değil, üç senelik dostlara güvenilmez.

— Şimdi onu tevkif mi edeceksiniz?

— Derhâl...

— Bu kadar şeyi nasıl keşfettiniz? Gözlerinizle görmüş gibi her şeyi biliyorsunuz!...

— Hırsızların yalıya gece saat birle iki arasında geldiklerini hizmetçilerin ifadelerinden anladım. Motörle rıhtıma yanaştıklarını da rıhtımdaki izlerden keşfettim... Eski Beykoz yapısı antika bir vazoyu motora koyarlarken kulpunu kırmışlar, taşın üstünde parçasını buldum. O aralık benzin ve yağ lekeleri gördüm. Cingöz'ün yardımcısı ile fıstık ağacının altına gittiklerini kumların üstündeki ayak izlerinden anladım. Cingöz'ün ayak izlerini gayet iyi tanırım. Otuz sekiz numara potin giyer. Puhu kuşu taklidi yaptığını hizmetçilerin ifadelerinden çıkardım. Zira hizmetçilerde şüpheye düşmüşler... Bu ses, puhu kuşundan ziyade insan sesine benziyormuş... Cingöz'ün yalıda adamı olduğunu da kapılar hiç zorlanmadan açılmasından belli. Esasen ben Mari'yi de tanırım. Bu kızın asıl adı Fufu'dur. Meşhur yankesicilerden biridir. Piyano çalar, lisan bilir, ailelerin içine girerek böyle işler yapar. Cingözle beraber çalıştığını yeni öğreniyorum. Siz şimdi onu buraya lütfen gönderiniz. Ve bizi on beş dakika yalnız bırakınız!

— Hırsızlar onu mahsus mu bağlamışlar?

— Evet... Üzerinden şüpheleri gidermek için... Paşa'nın karısı bir harika seyreder gibi Mehmet Rızaya takdir ve hayranlık dolu gözlerle bakarak odadan çıktı ve beş dakika sonra geldi:

— Kaçmış, Rıza bey, ortada yok!

— Bunu da tahmin ediyordum. O hâlde kocanızı kurtaralım. Polis hafiyesiyle Paşa'nın karısı bahçeye gittiler. Mehmet Rıza mutfağın yanındaki kapıdan köşke giden ince kumlu yol üstünde bazı izler gösterdi:

— Bakınız, Paşa'yı buradan sürükleyerek götürmüşler. Bu izler köşkün bodrumuna kadar devam ediyor.

— Fakat buna ne lüzum vardı? Paşayı da odasında bağlayamazlar mıydı?

— İşte bunu anlamak biraz güç. Cingöz'ün burada ne düşündüğünü bilmiyorum. Bununla beraber anlamakta pekte gecikmiş sayılmayız...

Bahçedeki köşke geldiler. Burası iki katlı harap, yıllarca kullanılmamış, üstünde iki, altında bir oda bulunan ve ekseriya uşakların oturmasına ayrılan bina idi. Mehmet Rıza taşlıktan bodrum kapısına yürüdü. Kapıyı itti. Elektrik fenerini yakarak merdivenlerden indi. Paşanın hanımı da gözleri meraktan büyüyerek polis halıvısini takip ediyordu.

Bodrumda paşanın arka üstü yattığını ve etrafına büyük bir korku ile baktığını gördüler Mehmet Rıza derhâl Paşa'nın bağlarını çözdü. Ağzından tıkacını çıkardı. İhtiyar adamın sevincinden gözleri yaşarmıştı. Karısına sarıldı. Mehmet Rıza'ya:

— Derhâl çıkalım! dedi!...

Üçü birden bodrum kapısına koştular, fakat demir kapı dışarıdan kilitlenmiş açılmıyordu.

Mehmet Rıza, bodrumda arka üstü yatan paşanın hemen ağzından tıkacını çıkardı ve bağlarını çözdü.

-III-

Mehmet Rıza dişlerini gıcırdatarak mırıldandı:

— Ah mel'un! Bizi buraya hapsetti! Bu olaylardan hiçbir şey anlamayan paşa, yorgun bir sesle sordu:

— Ne var? Ne oluyoruz? Bu nedir? Kadın da soruyordu:

— Kim kapadı? Bizi buraya kim kilitledi? Mehmet Rıza bağırdı:

— Odur, o melun! Demek hâlâ yalının etrafında dolaşıyormuş! Ah, edepsiz, rezil...

Polis hafiyesi böyle öfke ile söylenirken, bodrum kapısının dışarısından alaycı bir ses geldi:

— Küfretme üstad!

Bu, Cingöz Recai'nin sesi idi. Yezid herif, bodrumun kapısında durarak içeriyi dinliyor, gülüyordu. Ağzını anahtar deliğine yaklaştırarak söyledi:

— Rızacığım, biraz daha sabret Hepiniz serbest kalacaksınız! Biraz... Yani.. Yirmi dört saat! Eh... Ne yaparsın...

Dünya bu, sen beni hapsettirmek isterken bazı da ben seni kodese tıkarım... Fakat bütün keşiflerine hayranım. Demin, yalının salonunda hanımefendiye keşiflerini anlatırken ben bitişik odadan seni dinliyordum. Az daha içeriye girip boynuna sarılacaktım. Saatine, dakikasına, motörüne, Beykoz malının kulpuna, yan kesici Fufu'ya, puhu kuşuna varıncaya kadar her şeyi mükemmel keşfettin. Vallahi sen dahisin Rıza... Samimi söylüyorum ki, harikulade bir adamsın! Aklınla bin yaşa... Fakat keşfedemediğin bir iki küçük şey var değil mi? Niçin Paşa'yı yutağından kaldırıp bu bodruma tıktım? Niçin yalıyı soymuşken gece savuşmadım da hâlâ buralarda geziyorum, değil mi? Onları da şimdi sana anlatacağım:

Cingöz, ağzını anahtar deliğine yaklaştırarak, küfretme üstad, dedi.

Çünkü bu mükemmel yalı öyle bir gecede soymakla bitecek tükenecek şey değil, içeride kırk elli bin liralık eşyada daha gözüm kaldı. Onları da bu gece götüreceğim, Hanımefendinin sabahleyin seni buraya davet edeceğini biliyordum. Bu besbelli bir şey. Senin işi karakollara düşürmeden hususi tahkikat yapmaktan hoşlandığını da bilirim. Nihayet bu bodruma gireceğin muhakkaktı. Çünkü ayak izlerinin ulaştığı her yere burnunu sokacaktın.

Seni bu yalıda hapsetmeyi düşündüm. Eğer bodruma gelmeseydin başka bir çare bulmuştum. Fakat ona lüzum kalmadı. Şimdi bu geceyi burada geçireceksiniz. Hizmetçiler yeniden hapsedildiler. Yalı bana kaldı. Gece soyacağım.

Yarın sabah bodrum kapısı açılacak. Ve serbest olacaksınız.

Paşa kızmasın... Hoşça kalın...

Cingöz Recai bodrum kapısından uzaklaştı. Hâlbuki yalıyı gece değil, gündüz soyuyordu. En mükemmel antika nadide küçük eşyayı ve bayram mücevherlerini bir bavula doldurdu. Güpegündüz bir sandala binerek yardımcısı ile yalıdan uzaklaştı. Karşı sahile çıkınca Çengelköy merkezine telefon etti:

— Alo... Ben Cingöz Recai'yim... Dün gece İhsan Paşa'nın yalısını soydum. Paşa ve karısı, üstadımız Mehmet Rıza ile köşkün bodrumunda hapisdirler. Hizmetçiler de yalının bir odasında bağlıdırlar. Gidip onları kurtarınız ve topuna benden selâm söyleyiniz...

SON

ESRARLI DOLAP

-I-

Meşhur polis hafiyesi Mehmet Rıza'yı zengin dostlarından biri Beşiktaş'taki evine çağırdı:

— Muhterem dostum, dedi. Seni garip bir mesele için davet ettim. Bizim evin içinde esrarengiz bir hırsızlık oldu. Gel bak... Evin en alt katındaki şu odada büyük babamdan kalma büyük bir ceviz dolap vardır. Bu dolap ailemizin kasası vazifesini görür. Büyük baba da, babam da servetlerini onun içinde muhafaza ederlermiş. Ben de on iki seneden beri paramı bunun içinde saklarım. Hattâ hanımın de kıymetli mücevherlerini buraya koyar. Çocuklarımızın yedek paraları, biriktirdikleri paralar da burada durur. Çünkü bu dolap gayet sağlam bir tarzda yapılmış olduğu gibi kilidini kırmak veya anahtarını taklit etmek de imkân haricindedir. Tecrübesi yapılmıştır. Hattâ bu dolap bazı yabancı dostlarımın o kadar hoşlarına gitmiştir ki, benden yüksek fiyatla onu satın almak istediler, vermedim. Çünkü yerinden kımıldamaz. Bu evle birlikte yapılmıştır. Gelelim şimdi meseleye Rıza'cığım... Geçen sabah para almak için dolabı açtığım vakit ne görsem beğenirsin? İçi bomboş!

— Bomboş mu?

— Evet! Yani... Benim on bin liradan fazla param, hanımımın yedi sekiz bin liralık mücevherleri, çocukların beş yüz liradan fazla birikmiş paraları, bir takım tahviller, senetler, özetle otuz bin liraya yakın servetimden eser kalmamış! Garip olan cihet de kilidin hiç açılmamış olmasıdır.

Meşhur polis hafiyesi derhâl dolabın önünde diz çöktü, anahtarı eline aldı, kilide soktu, çevirdi, açtı kapadı, son-, ra cebinden ucunda beş para kadar küçük bir ayna bulunan uzun bir demir çıkardı, ince bir telle elektrik cer ayanına bağladı ve demir kilidin içine soktu. Bu âlet vasıtasıyla kilidin içini muayene etmek kabildi. Muayenesini on dakika zarfında bitirdikten sonra ayağa kalktı:

— Bu işte hiç bir garabet yok, dedi. Dolaba yabancı bir âlet sokulmamış... Yine senin anahtarını aşırmışlar, kapağını açmışlar.

Ev sahibi gülümsedi:

— Dur, dedi. Evvelâ ben de böyle düşündüm. Eve girip çıkanlardan biri tarafından anahtarımın aşırılıp sonra yerine konduğuna hükmettim. Hoş bu da mümkün değil ya, çünkü ben anahtarımı daima cebimde taşırım, ne ise... Tecrübe için o gece dolaba beş bin lira daha koydum.

Ertesi günü kapağını açtığım vakit...

— Eyyy?...

— Beş bin liranın da yerinde yeller esiyordu...

— O da kayboldu ha?...

— Evet, şimdi aziz dostum... Bu dolabın içine ben üç dört yüz lira daha koyacağım. Bu parayı da gözden çıkarıyorum. Fakat bir köşeye gizleneceğiz. Seni bunun için çağırdım. Bu zahmeti lütfen kabul eder misiniz?

— Şüphesiz... Bu mesele bana da çok merak veriyor... Yalnız.... Düşünelim bakalım...

— Ben her şeyi düşündüm, Rıza'cığım. Evin içinde şüphe edilecek hiç kimse yoktur.

— Sen hangi tarihte evlendin?

— Karımdan şüphelenme... On beş senedir, hanımımdır, fazla olarak benim kadar zengindir, paraya ihtiyacı yoktur...

— Biz her şeyden şüphelenmeye...

— Mecbursunuz, biliyorum ayıplamam...Fakat değil iki gözüm, değil... Şimdi sen benimle bu gece sabahlıyor musun, onu söyle bana...

— Tabiî

— Pekâlâ... İşte gözünün önünde dolaba beş yüz lira daha koyuyorum. Sen de iyice bak...

Ev sahibi paraları dolaba yerleştirdi. Bu, seksen, doksan santim kare, yere bağlı, cevizden mamul, eski tarzda yapılmış bir dolaptı. Parayı yerleştirdikten sonra dolabı kilitlediler, ev sahibi anahtarı Mehmet Rıza'ya verdi:

— Al sende dursun, şimdi odadan hiç ayrılmayalım, yemeği de burada yiyelim gece de burada yatalım, olmaz mı?

Polis hafiyesi güldü:

— Hay hay... Çok eğlenceli bir şey... Fakat hırsız, bizim burada olduğumuz bilirse gelir mi?

— Yemekten sonra gizleniriz...

— Nereden gelebilir! diye mırıldandı.

— Ben de şaştım kaldım, kapıdan mı geliyor, bacadan mı, pencereden mi? Gündüz evin içinde mi gizleniyor? Her hâlde garip bir şey...

-II-

İki arkadaş koltuklara karşılıklı oturdular. Vakit akşamdı. Hizmetçi gelip elektirikleri yaktı. Aradan on dakika geçmeden telefon çaldı. Ev sahibi, pencerenin yanında duran âleti eline aldı:

— Alo...

— Rıza beyi Lütfen telefona gönderir misiniz? Mehmet Rıza telefona geldi:

— Alo...

— Rıza'cığım...

— Kimsiniz?...

— Ben Cingöz Recai...

— Kahrol...

— Başüstüne... Fakat Rıza'cığım, ben beş yüz liraya Oraya gelmem..

— Ne demek istiyorsun?

— Demek istiyorum ki, dolaba koyduğunuz beş yüz lirayı almak için oraya kadar gelmem. Zahmete değmez.

Birinci elde yirmi beş bin lira aldım, ikincide beş bin, şimdi hiç olmazsa beş bin daha koyunuz ki, geleyim Allaha ısmarladık!

Telefon kapanmıştı. Mehmet Rıza gayrı ihtiyarî bir küfür savurdu. Ev sahibi bundan bir şey anlamamıştı sordu:

— Ne var? Kim telefon ediyor?

— Allah belâsını versin! Tahmin etmiyor değildim...

— Ne oldu?

— Bu işleri yapan hep o! Hep o! Tarzından belli, usulünden belli...

— O kim?...

— Cingöz Recai!...

— Cingöz Recai mi? Aman deme... Beni soyan da mı o? Ne biliyorsun?

— Şimdi telefon etti. 500 lira koymuşuz. Bu az gelirmiş. Zahmete değmezmiş...İlk elde yirmi beş bin lira, ikincide beş bin lira almış... Yine beş bin koymazsak gelmeyecekmiş...

Ben size dedim ya, evin içinde casus var! Bizi kapıdan dinlediler ve ona haber gönderdiler. Azizim, sakın itiraz etme! Mesele şudur: Cingöz Recai, senin evin içine kendi adamlarından birini koymuştur.

Mehmet Rıza sözünü birden keserek yerinden fırlardı, oda kıpısını açtı, kapadı. Yerine gelerek sözüne devam etti:

— Dışarıdan bizi dinleyen var mı diye baktım. Evet, senin evinin içine adamlarından birini koymuştur... anahtarını aşırmıştır. Belki gece kapıyı açtırarak kendisi içeriye girmiş paraları çalmış, yahut bu işi de adamına yaptırmıştır. Ev sahibi inat ediyordu:

— Hayır...Evimin içine kimseyi sokamaz... Karımdan, çocuklarımdan on senelik hizmetçilerimden şüphe eder miyim ya...

— Bizim meslekte itimat yoktur... Ben herkesten şüphe etmeye mecburum. Meselâ demin gelip elektrikleri yakan hizmetçi kim?

— Ooo... Emine... Emine'den şüphe etme! Emine'ye ben milyonları emanet ederim...

— Cingöz Recai'nin kandırmadığı insan yoktur. Belki bu kızcağızı da kandırmıştır. Unutma ki, Cingöz Recai yaman bir çapkındır...

— Hayır dostum... Bu mevzuda münakaşayı bile kabul etmem.

— Görürsün, her şey anlaşılır...

— Hay hay... Beş bin lira koyarsak, Cingöz gelip alacağını mı söyledi?

— Evet öyle söylüyor...

— Anlaşılmaz şey... Haydi bizim konuşmamızı nereen duyduğunu bilmeliyim, fakat biz burada otururken ölebilir mi?

Bunun için insan deli olmalıdır!... Mehmet Rıza düşünerek cevap verdi:

— Cingöz Recai'nin böyle delice hareketleri vardır. Ev sahibi de düşünerek başını sallıyor, mırıldanıyordu:

— Tuhaf ki tuhaf şey... Allah Allah... Bak ne kadar meçhul noktalar var:

1. Cingöz Recai benim dolabımda para sakladığımı nereden biliyor?

2. Evime nasıl giriyor?

3. Anahtarı nasıl aşırıyor?

4. Hiç iz bırakmadan dolabın içinden paraları nasıl alıyor?

5. İçine yeniden para koyduğumuzu ne biliyor?

6. Seninle konuştuğumuz şeyleri nasıl duyuyor?

7. Hattâ sizi çağırdığımı nereden anlıyor? Bunların hepsi meçhul değil mi?

Mehmet Rıza kesin bir tavırla cevap verdi:

— Bence bunların hiç biri meçhul değil:

1. Cingöz Recai'nin bu evin içinde adamı var, senin servetini nereye koyduğunu biliyor.

2. Cingöz Recai'nin bu evde adamı var, onun yardımıyla geceleyin gizlice senin evine giriyor.

3. Cingöz Recai'nin bu evde adamı var, onun yardımıyla anahtarı alıyor.

4,5,6. Velhasıl her şey o yaradakçısı vasıtasıyla yapılıyor. O yardakçı ya Emine'dir, ya başka hizmetçidir. Bilmem, fakat senin evinde onun bir adamı olduğuna katiyen eminim!

-III-

Ev sahibi ile Mehmet Rıza yemeklerini o odada yediler. Ev sahibi yemekten sonra hanımına yukarı kattan beş bin lira getirtti:

— Öyle de battık, böyle de... Beş bin daha koyalım... Kumar gibi bir şey... Bu melun hırsız bakalım söylediğini yapacak mı? Fakat biz bu odada otururken gelebilir mi? İmkân var mı? Hiç ümit etmiyorum. Cingöz Recai'nin bir çok harikalarını görmüş olan Mehmet Rıza cevap vermiyordu. Ev sahibi beş bin lirayı dolaba koydu, anahtarını yine Mehmet Rıza'ya verdi:

— Sana beş bin beş yüz lira emanet etmiş oluyorum, dedi!...

Polis hafiyesi de gülerek şakalaşıyordu:

— Emanet kabul etmem. Meselenin şakaya tahammülü yoktur. Herif aşırır mı aşırır. Cingöz... Şaka değil... Ben onun ne harikalarını gördüm.

Gece yarısına kadar gülüşerek, şakalaşarak oturdular. Artık uykuları geliyordu. Gerçekte Mehmet Rıza, bir kaç gece, üstüste uykusuz kalmaya alışıktı, fakat ev sahibi, polis hafiyeliği gibi çetin bir meslek erbabından olmadığı için ancak büyük bir heyecan veren eğlentilerde sabahlamaya muktedirdi. Onun için dedi ki:

— Nöbet bekleyelim Rıza'çığım... İki üç saat sen uyu, ben bekleyeyim, sonrada ben uyurum!

Mehmet Rıza gülümsedi:

— Hacet yok. Ben uyumam. Alışığım, istersen sen şuraya kıvrıl ve sabaha kadar kestir...

— Pekâlâ... Uykum gelirse öyle yaparım. Şimdilik uykum yok.

— Uyumazsan daha iyi. Her şeyi gözünle görürsün.

— Fakat buradan bir baskına uğramamız ihtimali var mıdır?

— Nasıl baskın?

— Ne bileyim ben? Madem ki herif gelip bu dolabı soyacak, yalnız gelmez ya... Belki üstümüze hücum eder!

— Olabilir...

— Öyle ise tabancamı getireyim.

— Lüzum yok. Ben ara sıra iki tabanca taşırım. Biri Kolettir, öteki de Brovning. Hangisini istersen al

— Büyüğünü bana ver.

— Al.

Mehmet Rıza büyük Kolet tabancasını arkadaşına verdi

— Doludur! dedi.

— İyi...

Sonra biraz daha konuştular. Ev sahibinin gözlerini uyku dolduruyor ve şişiriyordu. Mehmet Rıza:

— Haydi, sen şuraya uzan! (Kuramayacaksın. Saat ikiyi geçiyor! dedi.

Ev sahibi kanapeye uzandı, başının altına bir yastık koydu.

Tabancası elinde olarak yattı.

Mehmet Rıza da tabancasını eline alarak odanın içinde dolaşmaya başladı. Saat iki buçuğa geliyordu. Evin içinde çıt yoktu.

Polis hafiyesi, bu sefer Cingöz'ün gelmeye nasıl cesaret edeceğini düşünüyordu. Usta hırsız, böyle kaç defa meşhur polis memuruna gece yarısı söz vermiş ve hepsinde de sözünde durmuştu. Sözünde durmayacak olduktan sonra yalan söylemenin ne hükmü vardı? Saat üçe geliyordu. Mehmet Rıza, ayakta gezinmekten yorulmuş olduğu için oturmak üzere koltuğa doğru yürürken... Birden bire...Odanın elektrikleri söndü. Mehmet Rıza derhâl tabancasını ileri uzatarak ayağa kalktı ve gayrı ihtiyarı olarak karanlıkta dolaba doğru bir iki adım attı. O sırada büyük bir çatırtı ile dolap kapağı kırılır gibi açılmıştı. Dedektif karanlıkta hiçbir şey görmedi. Dört

tarafına bakındı. Yalnız pencere tarafından bir gölge görünüyordu. Derhâl üstüne atılmıştı. Fakat bir ateş çıktı ve silâh patladı. Mehmet Rıza, silâh atan gölgeyi boğazından yakalamış, yere yatırmıştı. Fakat gölge inliyor:

— Bıçak Rıza'cığım, bırak! diyordu.

Yukarı kattan ev halkı feryatlarla, ellerinde mum ve lâmbalarla aşağı odaya girdikleri vakit, Mehmet Rıza'nın ev sahibini yere yatırmış ve üstüne çıkmış olduğunu gördüler. Mehmet Rıza, aydınlıkta, arkadaşının boğazına sarılmış olduğunu görünce birdenbire ellerini bıraktı:

— Sen misin? dedi.

— Benim ya... Tuh... Yanlışlıkla beni boğacaktın... Uykumdan birden bire uyandım, baktım oda karanlık..Hemen ayağa kalktım... Biri üstüme atıldı... Hemen ateş ettim... İyiki ki kurşun isabet etmedi...

Mehmet Rıza derhâl dolaba koştu. Kapak kırılarak açılmış, içinden beş bin beş yüz lira alınmıştı. Hiçbir şey anlamayarak dolaba baka kaldı.

-IV-

Ev sahibi de kollarını yukarı kaldırmış, ağzını ve gözlerini açmış, soruyordu:

— Bu ne? Ne oldu? Herif nereden geldi? Çabucak dolabı nasıl kırdı? Nasıl savuştu? Sonra ev halkını dışarı çıkardı:

— Siz gidip yatın, korkmayın, haydi, bir şey yok... Mehmet Rıza ile ev sahibi yalnız kaldılar. Polis hafiyesi büyük bir hayrete düşmekten kendini alamıyordu:

— Gel de sen bu işe şaşma... Gel de bu Cingöz denilen herife hayran olma! Cin midir, peri midir, ne cenabet şeydir! Nasıl buraya geldi, ne oldu, gözümüzün önünde...

Evde hâlâ elektrik lâmbaları sönüktü. Odada gaz yanıyordu. Mehmet Rıza ile ev sahibi evin her tarafını dolaştılar. Bütün kapılar ve pencereler kapalıydı. Sürmeler, kilitler yerinde idi.

Hayretler içinde kalarak odaya döndüler. Artık söyleyecek bir şey bulamıyorlardı. O sırada telefonun zili çaldı ve Mehmet Rıza âleti eline aldı:

— Alo...

— Alo...

— Alo, kimsiniz?..

— Kim olabilir.

Telefonda Cingöz'ün bir kahkahası çınladı. Mehmet Rıza, merak ve öfke içinde dişlerini gıcırdattı:

— Ah melun!...

— Merhaba Rıza'cığım!

— Kahrol!...

— Baş üstüne... İstersen telefonu kapatayım... Fakat ben seni merakta bırakmamak ve sana biraz izahat vermek için telefonu açtım. Mesele şudur Rıza'cığım: Ben bir gün tramvayda şimdi senin bulunduğun ev sahibiyle beraberdim. O, önümde bir arkadaşıyla oturuyor ve ona Beşiktaş'ta Rıza paşa köşkünde oturduğunu anlatıyordu. Sonra alt kattaki dolabından ve bütün servetini oraya koyduğundan bahsetti. Ben tabiî buna mim koydum. Geçen hafta elektrik memuru sıfatıyla o köşke geldim. Bütün odaları gezdim ve bilinen dolabı da gördüm. Bu dolap en alt

katta idi. Odanın altında da bir dükkân vardı. Bu dükkân bir kunduracı idi. Herife para verdim, dükkânı ben tuttum. Kepenklerini indirdim ve içinde rahat rahat, adamlarımla üç gün çalıştım. Yâni tavandan tam dolabın bulunduğu yere isabet eden seksen beş santimetre kare bir delik açtım. Sonra dolabın altını da kenarlarından kestim. O suretle ki, istediğim vakit tavandaki delikten dolabın altını açacak içindekileri boşaltacak, sonra yine bu alt kısmı güzelce yerine koyacaktım. Görüyorsun ki, mesele gayet basit bir marangozluk ve işçiliklen ibarettir. Nitekim öyle yaptım ve ilk yirmi beş binle ikinci beş bini aldım. Hem delikten sizin söylediklerinizi işittim.

Bu gece de aynı yerden paraları alıp savuşabilirdim. Fakat sana bir azizlik olsun diye sokaktan eve giren elektirik telini kestim, sizi karanlıkta bıraktım ve dolabın içinden bir keser vurarak kapağı da kırıp açtım. Gerçekte bu kapağı kırmaya da, elektrikleri söndürmeye de lüzum yoktu. Bu bir oyundu.

İşte mesele bu. İsterseniz dolabı iyice muayene ediniz. Kaidesinin hareket ettiğini ve döşemenin kesilmiş bulunduğunu görürsünüz. Allaha ısmarladık... Arkadaşına da selâm söyle..

Polis hafiyesi Mehmet Rıza mırıldanıyordu:

— Hırsız köpek, bir gün senin bileklerine kelepçeyi geçireceğim elbette.

SON

KASABAŞINDA

İstanbul'un meşhur polis hafiyesi, Mehmet Rıza, Sultanahmet'teki evinde geceyarısı koltuğuna uzanmış, akşam gazetelerini gözden geçiriyordu, telefonun zili çaldı:

Kendisini Pangaltı merkezinden çağırıyorlardı.

Mehmet Rıza, yay gibi yerinden sıçradı, çarçabuk üstünü giydi, bir otomobile atlayarak Pangaltı merkezine gitti.

Karakolda, komserin odasında, şişman, temiz kıyafetli, saf bakışlı ve gözlüklü bir adam oturuyordu.

Komiser, içeriye giren şahsın meşhur Mehmet Rıza bey olduğunu söyleyince, sandalyede oturan şişman adam yerinden fırladı, Rıza'nın ellerini yakalayarak sevinçle bağırdı:

-Tanıştığımıza memnun oldum Rıza beyefendi, şeref duydum. Her zaman isminizi gazetelerde görüyor ve iftihar ediyordum. Kim derdi ki, günün birinde benim de size bir işim düşecek?

Mehmet Rıza, muhatabını dikkatle süzerek sordu:

- Emriniz nedir?

Şişman adamla karşı karşıya oturdular. Mehmet Rıza, bir sigara yaktı, öteki, telâşla, heyecanla anlattı:

- Rıza bey, bu akşam başıma büyük bir felâket geldi: Hırsızlar beni sokak ortasında soydular!

Şişman adamın yüzü kıpkırmızı idi, şakaklarından terler akıyordu, cebinden mendili çıkardı; alnını, yüzünü, çenesini sildi, Mehmet Rıza, karşısındakine bütün dikkati ile bakarak sordu:

- Sizin sanatınız nedir

- Ben tüccarım. Sultanhamam'da yazıhanem var. İsmim Abbas Mahmut'tur.

- Çerkezsiniz galiba?

- Evet.

- Şimdi başınızdan geçenleri anlatabilirsiniz...

Mahmut efendi, oturduğu koltuğa iyice yerleşerek cebinden enfiye kutusunu çıkardı. Kalın burun deliklerine birer tutam enfiye, doldurdu, devam etti:

- Benim yazıhanem Sultanhamam'da, iki katlı, küçük, kârgir bir evdir. Kendim burada Bomonti sokağında oturuyorum her akşam, alafranga sekiz buçukla dokuz arasında dükkânımı kapar tramvayla Osmanbey'e kadar gelirim. Oradan evim için öteberi aldıktan sonra, polis kulübesinin yanından sokağa sapar, giderim. Biliyorsunuz ki, bizim yol ileride biraz tenhalaşır, aydınlık da yoktur. Evimde biraz uzakça.

- Çabuk anlatınız.

- İşte bu akşamda, öteberi aldıktan sonra sokağa saptım. Benimle beraber iki kişi daha geliyordu, fakat bunlar-, üstleri başları temiz, kibar, efendi adamlardı. Zaten tramvayda beraberdik. Karşı

kaldırımdan yürüdüler. Ben, bir tecavüze uğrayacağımı aklımdan geçirmeyerek, ağır ağır gidiyordum. Yolun tenha tarafına geldik. Şimdi oradan lağım açıyorlar. Karşı kaldırımdan yürüyen adamlar, yolun kesildiğini görünce benim bulunduğum tarafa geçtiler. Zaten yolun her tarafı çukurdu. Biz, kenarda, taşların toprakların üstünde yürümeye başladık. Yolda zorluk çektiğim için sık sık eğilip yere bakıyordum. Bu adamlarda, biribirileri ile konuşarak, şakalaşarak, yarım adım arkadan yürüyorlar, bazen bir hizaya geliyorduk. Hatta... Bir aralık... Yan yana yürümeye başladık. Bunlardan biri sağ tarafıma, öteki sol tarafıma geçti. Aklıma yine fena şeyler gelmiyordu. Fakat... Böyle.. Bir kaç adım daha atınca... Sağ tarafımdaki ince uzun boylu, zayıf adam... Bir şey düşürmüş gibi... yere eğildi. Birden bire... iki ayaklarımı yakaladı, sımsıkı tuttu. Ben... Ne olduğunu anlamadan... bağırmak istemiştim... Fakat... öteki adam., bir eliyle boğazımdan sarıldı., öteki eliyle... dudaklarımın üstüne... demir gibi bir şey taktı... ağzım kıpırdamaz oldu.

Zaten oraları taş toprak, eğri büğrü, kanbur, girintili çıkıntılı yerler... Hava karanlık... Biraz kımıldasam lağımın içine yuvarlanacaktım. Ayaktaki adam, bu sefer kollarımı arkadan yakaladı, çelik gibi sardı. "Ne istiyorsun?" diye soracaktım, fakat ağzım kımıldamıyordu. Ayaktaki adam elini ceketimin cebine soktu, cüzdanımı aldı, sonra, beni omuzlarımdan öyle şiddetli itti ki... Çukurun içinde yuvarlandım.. Üç dört dakika... hiçmi hiç... kımıldanamadım. Az daha bayılıyordum. Başım taşa çarpmıştı. Bereket yaralanmadım. Güç belâ ayağa kalktım, gözlerim kararak çukurdan çıkmaya çalıştım, dosdoğru eve koştum. Temizlendim, buraya geldim. Rıza beyefendi.. Bu adamlar, benim iki bin liramı çaldılar. Mahmut efendi, bunları anlatırken, olay tekrar başından geçiyormuş gibi, gözleri canlanıyor, kırmızı yüzü terliyordu. Mehmet Rıza, ayağa kalktı, ellerini pantolonun cebine sokarak odanın içinde dolaştı, sonra gelip tüccarın önünde durdu:

- Her akşam böyle cebinizde iki bin lira bulunur muydu?

- Hayır... Aksi tesadüf... Yalnız bu akşam vardı.

- O adamlar, tramvayda da sizinle beraberdiler değil mi?

- Evet.

- Tramvayda biletçiye para verirken, tabiî cüzdanınızı çıkardınız, onlar da gördüler.

- Hayır yanımda büyük para varken ben cüzdanımı hiçbir yerde çıkarmam. Yeleğimin, ceplerine yarımşar liralık, mecidiyelik, bozuk paralar koyar, onlarla alışveriş ederim.

- O hâlde o adamlar sizin bu akşam yanınıza para aldığınızı nereden biliyorlardı?

- Tesadüf olacak.

- Hayır! Bunlar sizi... Tâ Sultanhamam'dan beri takip etmişlerdir. Bunlar sizi tanıyorlar. İsminizi, mesleğinizi, ikametgâhınızı biliyorlar. Hatta o kadarına kadar biliyorlar ki, sizin yanınızda iki bin lira bulunduğu akşam üstünüze çullanıyorlar.

Mahmut Efendi, düşünceye daldı, sesini çıkarmıyordu. Mehmet Rıza tüccara yaklaşarak sordu:

- Heriflerin dudağınıza taktığı şeyi nasıl çıkardınız?

- Evden çıkardılar. Bir saat uğraştılar. Makasla kesip çi kardılar.

- Lastik midir?

- Lastik gibi siyah, sert bir şey.

- Yanınızda mı?

- Hayır... Çöp tenekesine attılar.

- Üstünüze hücum edenlerden birinin boyu uzundu değil mi?

- Evet.

- Zayıfça mıdır?

- Evet.

Mehmet Rıza tüccara, her akşam cebinizde iki bin lira bulunur muydu? diye sordu.

- Tramvayda siz onları gördünüz. Kara kaşlı, kara gözlümüydü?
- Evet.
- Mehmet Rıza öfkeyle dişlerini sıkarak, komisere döndü:
- Bu işi yapan da o! diye bağırdı. Komiser, şaşkınlıkla:
- Kim? diye sormuştu.

- Kim olacak? Cingöz!

Mahmut efendi, oturduğu sandalyeden sıçradı.

- Cingöz mü? Cingöz Recai mi?

Gazeteler, her gün bir harikulade maceralarını ilân etti kleri için kibar serseriyi tanımayan kalmamıştı. Mehmet Rıza, başını sallıyordu:

- Evet, ta kendisi! Boyu poşu, kaşı, gözü ile o! Kullanıl ığı usulle o! Ağzınıza taktığı lâstikle yine o! Geçenlerde Uı/ıltoprak'tan bir kızı otomobille kaçırmıştı.

O kızında, böyle, dudaklarına bir lâstik geçirmişti. Bunıı Amerikalı Apaşlar kullanırlarmış, bu domuz da oradan getirtmiş... Pekâlâ Mahmut Efendi... Şimdi sorularıma dikkatle cevap veriniz.

- Buyur.

- Yazıhanenizde başka adam çalıştırıyor musunuz?

- Üç kişi.

- İsimlerini söyler misiniz?

- Muhasebeci Kirkor. Sekreter Abdullah Efendi. Daktilo Matmazel Raşel.

- Bunlar kaç senedir hizmetinizdedir?

- Kirkor benim yaşta bir adamdır. İstanbul'a geldim geleli, O'nu yanımda çalıştırıyorum. Hani kız oğlan kız evlâdımı da ona teslim ederim, hiç korkmam.

- Para ile kız aynı şey değildir.

- Paramı da emniyet ederim. Haramdan on paramı yememiştir. Yemezde. Gözü tok. Asilzadedir. Haram yiyici değildir. Ondan hiç şüphem yoktur.

- Peki, Abdullah efendi?

- O da namuslu adamdır. On senedir yanımda çalışıyor. Hiçbir fena huyunu görmemişim. Hem bu adamları ne soruyorsunuz bana. Yazıhanemdekilerden fenalık gelmez.

- Matmazel Raşel nasıl kızdır?

- O da iyi kızdır. Yetimdir. Köle gibi çalışır. Allah rızası için... Namusuna da diyeceğim yok.

- Bu akşam, iki bin lirayı nereden alıp cebinize koydunuz?

- Kasamdan aldım.

- Odaya girip çıkan var mıydı?

- Hiç kimse. Yalnız, yanımda Matmazel oturuyordu.

- Matmazel yanınızda niçin oturur?

- Makine ile yazı yazar. Her zaman yanımdadır.

- Kasadan para alıp verdiğinizi görür mü?

- Görür... Ama... -Aması ne?

- Namuslu kızdır.

- Onu geç. Biz polis memurları, herkesi fena tanımaya mecburuz.

- Ona diyeceğim yok.

Mehmet Rıza, Mahmut efendi'nin yanına giderek, avucunu tüccarın omuzuna koydu:

- Şimdi... Mahmut efendi! Bence, yazıhanenizdekilerden birinin, bilhassa şu Matmazel'in vaziyeti şüphelidir. Ben iki üç gün orada otursam, geleni gideni görsem, işi çakarım. Zaten benim bildiğim Cingöz'se, böyle iki bin lirayla kalmaz. Yakında sana daha büyük bir oyun hazırlar o... Her ne olursa olsun, Cingöz'ün izi üstüne düşeceğime eminim.

Mahmut efendi sevinerek ayağa kalktı:

- Hay var olasın oğlum. Ne zaman istersen yazıhaneme gel... Bol bol, çay, kahve içelim. Yazıhanemde sizin gibi bir zatın bulunması şereftir.

Mehmet Rıza, bir kahkaha salıverdi:

-Yo!.. Ben öyle gelemem. Sonra şapa otururuz. Benim oraya geldiğimi, yani Mehmet Rıza olduğumu hiç kimse bilmeyecek. Sen beni oraya, yeni bir kâtip gibi alırsın. Matmazel'in yanına oturtursun.

- Sizi yine tanırlar.

- Hayır, ben çehremi başka kılığa sokarım. Yarın ben sizin yazıhaneye, tabiî bir Ermeni genci gibi gelirim, hattâ, şapka bile giyerim. Öyle güzel Ermeni taklidi yaparım ki, sen bile anlayamazsın.

- Pekâlâ. Pekâlâ. Yarın geliniz. Ben size odamda bir masa veririm, yalancıktan iş gösteririm. Hay hay. Aman şu işi el birliğiyle meydana çıkaralım.

- Sen hiç üzülme, Mahmut efendi!

* * *

Mehmet Rıza, ertesi gün, bıyıksız ve şapkalı bir ermeni genci kıyafetinde Mahmut efendi'nin yazıhanesine girdiği zaman, ilk önce, tüccar onu tanıyamadı. Nihayet:

- Hâ... Siz misiniz? Safa geldiniz Mösyö Arsak! diyerek Mehmet Rıza'nın elini sıktı, O'nu Matmazel Raşel'e yeni bir arkadaş olarak takdim etti.

Mehmet Rıza, kendisi için hazırlanan bir yazı masasının başına geçip oturdu.

O gün, akşama kadar manasız yere bir sürü kâğıtlar karalayarak önemli bir iş yapıyormuş gibi ciddi göründü. Her hâlde, ertesi günden itibaren matmazelle tanışmak, O'nun mahirane ağzını aramak istiyordu.Bu yahudi kızı, civa gibi parlayan yeşil gözleri ile, çok şeytana benziyordu. Yarım kollu elbisesinden çıkan toplu ve beyaz kolları, kadınlardan çokluk hoşlanmayan Rıza'yı bile iştahlandırmıştı. Polis memuru, bu kızı gizli gizli her tetkik edişinde, O'nun Cingözle bir alâkası olduğuna şüphesi kalmıyordu. Çünkü Cingöz'ün çapkınlığını, bilhassa böyle sarışın kızlardan hoşlandığını, bir çok dalaverelerinde kadınları kullandığını biliyordu. Matmazel Raşel'in, makine ile yazı yazarken hep etrafında gezinen yeşil gözlerindeki şeytanlık da Mehmet Rıza'nın şüphelerini kuvvetlendiriyordu.

Ertesi gün, bu kızla daha samimi konuşmaya başladı. O'na yazı makinesiyle çalışmanın güç olup olmadığını sormuştu.

Geveze kız, bu suale cevap verdikten sonra, dereden tepeden binlerce şey daha anlatıyordu. Mehmet Rıza, ne kadar kurnaz olursa olsun bu güzelliği yüzünden, kızın ağzından lâf alınabileceğini kestirmişti. Kendisini ona, gerçek bir Ermeni gibi tanıtmaya da muvaffak oldu. Fakat, genç kız:

- Ben Ermenice de bilirim! demişti.

Onun üzerine, Mehmet Rıza, vaziyeti tehlikeli bularak cevap verdi:

- Ben Ermeniyim amma, kendi lisanımı hiç bilmem. Anadolu'da doğmuşum, buraya bir Müslüman ailesine bırakılmışım.

Türk mektebinde okumuşum. Ermeniceyi öğrenmemişim. Ermenice ona kadar bile sayamam. Matmazel Raşel, Mehmet Rıza'nın bu sözlerine kahkalarla güldü.

Bir gün Mehmet Rıza, elinde tuttuğu gazetede, Cingöz Recai'nin resmini Raşel'e gösterdi:

- Bu herifin resmini sizin gazetelerde koyarlar mı? diye sordu.

Matmazel Raşel, resmi görür görmez, gazeteyi Mehmet Rıza'nın elinden çekti aldı. Cingöz'ün resmine dikkatle, büyük bir dikkatle, uzun uzun baktıktan sonra, gözlerini açarak sordu:

- Bu resmi gazeteye niçin koymuşlar?

Mehmet Rıza, gazetede, Recai için yazılan şeyleri anlatırken, genç kız onu göz kırpmadan dinliyor, söylenen sözlere fazla bir önem verdiği görülüyordu. Polis memuru, kızın Cingöz bahsine fazlaca ilgili olduğuna artık tamamıyla kanaat getirdi ve Raşel'in ağzından lâkırtı kapmak için dedi ki:

- Cingöz Recai için gazetelere bazı şeyler yazıyorlar... Bu şeyler... Pek de doğru değil.. Duyduğuma göre Cingöz Recai pek merhametli, iyi kalpli bir adammış, yalnız haram yiyicilerin parasını yermiş.

Rıza'nın bu sözleri üzerine, Matmazel Raşel'in çenesi açıldı.

- Bunu ki söylediniz, çok doğru söylediniz; bizim gazetelerde Cingöz Recai için fena yazıyorlar ama... Ben doğrusu bu adamdan hoşlanıyorum. Çok cesur adam... Çok...

Kurnaz adam... Çok... Çok... Güzel adam!

"Güzel adam" derken, kızın gözleri de parlamıştı. Artık Mehmet Rıza'nın hiçbir şüphesi kalmadı. Raşel'i daimi surette gözetlediği takdirde, Cingöz Recai'nin izini ele geçireceğini pek iyi tahmin ediyordu.

Tesadüf, o günün akşamı, her şeyi halletti. Yazıhanede işler bittiği saatte, Matmazel Raşel, yazı makinesinin kapağını kapamış, kürkünü, eldivenlerini giymiş, odadan çıkmaya hazırlanıyordu. Fakat, birini bekler gibi, ayakta duruyordu. Mehmet Rıza da şapkasını giydi. Fakat masasının üstündeki evrakla meşgul görünerek, odadan çıkmadı.

Dört beş dakika sonra odaya uzun boylu, genç, güzel bir erkek girdi. Raşel'in elini sıktı: "Bonjur Matmazel!" dedi.

Masasında evrakla uğraşan Mehmet Rıza, içeri giren adama doğru başını kaldırınca, hayretten ve sevinçten titredi: Bu adam o idi, o, ta kendisi, Cingöz Recai! Mehmet Rıza kendisini Cingöz'e göstermemek için derhâl ayağa kalktı, arkasını çevirdi, yanıbaşındaki dolaba giderek kapağını açtı, fakat arkasındaki manzarayı görmek merakıyla cebinden aynasını çıkararak gizlice avucunun içine aldı. Aynanın içinde Raşel'in, Cingöz'ün başları görünüyordu. Biraz sonra ikisi de çıktılar. Mehmet Rıza, hemen dolabı kapadı, aynayı cebine attı, ikisinin de peşine takıldı.

Cingözle Raşel kol kola girmişlerdi. Yazıhane binasından çıkınca, Eminönü'ne kadar yayan yürüdüler. Oradan bir Harbiye tramvayına bindiler.

Hava kararmıştı. Yağmur yağmakta olduğu için halk, tramvaylara hücum ediyordu. Mehmet Rıza onları kaçırmamak için tramvaya atlamakta güçlük çekmedi.

Cingöz Recai'yle Raşel, Galatasaray'da tramvaydan indiler, tünele doğru geriye dönüp yürüdüler. Mehmet Rıza, yağmur vesilesiyle şemsiyesini açarak başını gizliyor ve onları pek yakın takip edebiliyordu. Cingöz'le arkadaşı, Yani'nin birahanesine giriyorlardı. Mehmet Rıza, birahanede bunların yanına oturarak, ne konuştuklarını tamamıyla dinlemek istedi. Fakat böyle yapacak olursa, Raşel kendisini tanıyacaktı, binaenaleyh çabucak tebdili kıyafet etmek lâzım geliyordu. Hemen birahanenin ayak yoluna koştu, her zaman cebinde taşıdığı makyaj takımını, kutusunu cebinden çıkardı, yüzüne siyah bir sakal taktı, ters tarafı başka bir şekilde imal ettirilmiş olan ceketini tornistan ederek üstüne giydi. Çıktı, şapkasını portmantoya astı ve büsbütün başka bir çehre ile birahanenin salonuna girdi. Cingöz'le Raşel'in oturduğu masanın yanında bir masaya oturdu. Cingöz'ün Mehmet Rıza'ya arkası dönüktü. Fakat Raşel, polis hafiyesiyle göz göze oturuyordu. Tabiatıyla Mehmet Rıza'yı bu kıyafetiyle hiç tanımıyordu. Dirseğini masaya veya yanaklarını avuca dayamış, Cingöz'ün hararetle anlattığı şeyleri dinliyordu. Recai diyordu ki:

- Raşel'ciğim, sen bu herifin nasıl para kazandığını bilmezsin. Bu Mahmut efendi, yirmi senelik tüccardır amma, ticaret yaparak değil, halkı soyarak para kazanır.

Bu herif milyonerdir. Onu iki üç bin lira ile bırakmak olmaz. Ben o akşam cüzdanında yalnız iki bin lira olduğunu bilseydim, adımımı atmazdım. Sen yanlış haber verdin. Beş altı bin lira para yanma aldığını söyledin. Neyse... Şimdi...Yeni işimize bakalım... Emin ol ki bu iş daha kolay.

Raşel sordu:

- Düşündün mü? Ne yapacağız?

- Düşündüm. Kasayı soyacağız. Raşel, büyük bir hayretle bağırdı:

- Kasayı mı soyacağız? Cingöz gülüyordu:

- Ne var? Ne şaştın? Kasa soymak güç bir iş mi zannediyorsun? Hırsızlığın kolayı budur. Fakat öyle, Tatavla kasa hırsızlarının yaptıkları gibi değil... Göreceksin ki benim için bir kasayı açmak, bir çocuğun teneke kumbarasını açmaktan daha kolaydır. Yeter ki, herifin kasasında para bulalım!

Matmazel düşünceye dalarak mırıldandı.

- Para var... Çok var... Mahmut efendi... Bankaya para yatırmaktan hoşlanmaz... Bunu kendisi de söylemiş... Kasası para dolu... Her gün görüyorum ben. Fakat...

- Fakatı nedir?

- İçeriye girmek...

- Çok kolay.

- Ne zaman olur bu?

- Ne zamanı mı?

- Öyle ya... Gündüz olmaz.

- Gündüz tabiî olmaz, gece olacak...

- Gece nasıl olacak... Bekçi var.. Cingöz bir daha güldü:

- Bekçi de insan. Eti var kemiği var... Onu aldatmanın da bir kolayı bulunur.

- Bekçi namuslu bir adam...

- Olsun. Ben hepsinin çaresini buldum. Bu gece sana anlatırım. Şimdi burada yemeğimizi yer, çıkarız, Hisar'a gideriz.

Cingöz bu sözleri söyledikten sonra, tesadüfen başını arkaya çevirmiş, siyah sakallı bir adamın bitişik masada oturduğunu, gazete okuduğunu görmüştü. Fakat Mehmet Rıza sükûnetle gazetesini okuyan ihtiyar bir adam rolünü o kadar iyi yapıyordu ki, Cingöz'ün şüphelenmediğine emindi.

Başkomiser, bu herifi derhâl tutuklamanın çarelerini düşünüyordu. Bu işi yalnız başına yapamazdı. Mutlaka polisi çağırmak lâzımdı. Yerinden kalkıp karakola kadar gitse, mel'un Recai'nin kaçması ihtimali vardı. Telefon etmeyi düşündü, fakat bu birahanede telefon olup olmadığını bilmiyordu. Yerinden kalktı, garsonlardan birine telefon olup olmadığını sordu, garsonun gösterdiği tezgâhın arkasında camlı bir dolaba doğru yürüdü, telefonu açtı, Galatasaray Merkezi'nin numarasını söyledi. Cevap beklerken, gözucuyla birahane salonuna bakıyor, fakat tezgâhın arkasından salonun her tarafını göremiyordu. Bu sırada garsonlardan biri, elinde küçük bir kâğıt parçasıyla Mehmet Rıza'ya doğru yaklaştı:

- Polis memuru Mehmet Rıza bey siz misiniz? dedi.

- Evet, benim.

- Buyrunuz!

Garson, elindeki kâğıdı Mehmet Rıza'ya uzattı. Polis memuru kâğıdın üstündeki şu satırları okudu: "Rıza Bey!"

"Ben sana her zaman söylerim ki, yüzüne alelacele sakal taktığın zaman, kendini belli ediyor, foyanı meydana vuruyorsun. Tebdili kıyafet, tebdili çehre nasıl yapılır? Öğrenmek istersen, Cingöz Recai'den ders al!" Mehmet Rıza, bu satırları okur okumaz,

telefonu hiddetle kapadı, salona koştu. Fakat geç kalmıştı: Recai ve Raşel ortada yoklardı. Kaçmışlardı. Polis memuru, hemen sokağa fırladı. Caddede bir aşağı, üç yukarı dolaştı, fakat mel'unlardan eser yoktu.

* * *

Mehmet Rıza, yine Ermeni genci kıyafetiyle yazıhaneye geldi. Matmazel Raşel'in hararetle elini sıktı. O günde akşama kadar bir çok şeylerden konuşarak, adam akıllı gevezelik ettiler.

Mahmut efendi, Mehmet Rıza'nın tıpkı bir Ermeni şivesiyle saatlerce konuşmasına hayret ediyordu. Bir aralık polis memurunu masasının başına çağırdı:

- İşler nasıl? diye sordu.

Mehmet Rıza, büyük bir kendine güvenle cevap verdi:

- Mükemmel, mel'unlarm izi üstündeyim. Yakında şayan- ı hayret şeyler öğreneceksiniz. Bu kızın ne yezit mahlûk olduğunu o zaman anlarsınız. Raşel'in mi?

- Evet.

- Demek bazı şeyler keşfettiniz.

- Keşfettiniz de söz mü? Azıcık sabrediniz, pek yakın zamanda her şeyi anlayacaksınız.

- Haydi bakalım.

Aradan bir hafta geçti, bir gün matmazel Raşel gayet heyecanlı görünüyor, hiç çalışmıyor, önemli bir şey düşünür gibi gözleri dalıyordu. Yazı makinesiyle yazılacak kâğıtlar masasının üzerinde birikiyordu. O gün, Mehmet Rıza, kızla uzun uzun konuşmak istedi, fakat muvaffak olamadı.

Paydos vakti gelince, matmazel Raşel, Mahmut efendinin masasına yaklaştı. Ricacı bir tavır aldı, boynunu bükerek dedi ki:

- Mahmut efendi.. Sizden bir ricam var...

- Ne ricası?

- Bugün., hastaydım. -Eee!

- Mektupları yazamadım. Mahmut efendi öfkeli göründü:

- Mektupları yazmadın mı? Olur mu hiç? Sana dün söyledim: Yarın posta kalkıyor, mektupların hepsini yetiştirmeye mecburuz. Yoksa işyeri batar.

- Hastaydım.

- Hastaydım olmaz, bu mektuplar yetişmeli. Genç kız düşündü:

- İsterseniz yetiştiririm. Bu akşam, bir iki saat daha burada kalırım, çalışırım, yetiştiririm. Mahmut efendi kaşlarını çatarak, menfaatini düşünen bir tüccar azametiyle, uzun müddet düşündükten sonra cevap verdi:

- Pekâlâ... Bekçiye şimdi tembih edelim... Sen işini bitirinceye kadar izin verir bu odada oturur, çalışırsın. Bu mektuplar sabaha kadar mutlaka yetişmeli.

- Peki... Mutlak yetiştiririm.

Mahmut efendiyle matmazel'in bu konuşmasını Mehmet Rıza da işitmişti.

Raşel'in o gece orada kalmak istemesinden her şeyi hissetti.

Mahmut efendi yazıhaneden çıkarken Rıza'ya gözüyle işaret etmişti, ikisi de sofada buluştular. Mahmut efendi Rıza'yı kolundan tuttu:

- Bu kızı burada bırakayım mı? Gerçekten işler çok sıkı. Mektuplar yetişmeli. Bekçiye tembih ettim kızı gözetler.

- Buna hacet yok. Ben de şimdi binada gizlenirim, gece burada kalırım.

- Zahmet olur size.

- Çünkü iş sizin bildiğinizden daha önemli. Bu kız bu akşam burada kalarak büyük felâkete âlet olmak istiyor. Mahmut efendi gözlerini açarak sordu: Ne gibi bir felâket?

- Büyük bir felâket. Ben her şeyi biliyorum. Yarın siz de her şeyi anlarsınız.

- Şimdi söyleyiniz.

- Olamaz. Vakit geçiyor. Ben hazırlanmaya mecburum. Şimdi siz benim burada gizlendiğimi hiç kimseye, hatta bekçiye bile haber vermeyiniz. Çünkü ondan da şüphem var.

- Pekâlâ, nerede saklanacaksınız?

- Orasını bana bırakınız.

Kâtipler evvelce gitmişlerdi, Mahmut efendi de çıktı, Mehmet Rıza, genç kız yazıhanede yanlız kaldılar. Fakat Rıza kendisini Raşel'e göstermeyerek, evrak ambarı hizmetini gören küçük bir aralığa gizlendi, bekledi. Bu aralıkla, Raşel'in bulunduğu odada elektrik yandığı için genç kızın bazı hareketleri görülebiliyordu. Raşel, oturup yazı yazacağı yerde, hep ayakta geziniyor, pencerelerden bakıyor, ara sıra; kolundaki saate göz gezdiriyordu. Bazı, vakit geçirmek için, yazı makinesinin başına oturuyor, bir iki satır yazıyor, canı sıkılarak tekrar yerinden kalkıyor, odanın içinde böyle boyuna dolaşıyor. Mehmet Rıza mırıldandı:

- Bu kaltak birini bekliyor.

Raşel, bir aralık odadan çıktı, karanlık sofada etrafına bakındı, Rıza'nın gizlendiği aralığın önünden geçti, merdivenleri indi.

Polis memuru, hemen yerinden fırladı, ayağının ucuna basarak, hiç gürültü yapmadan, kızı takip etti. Alt katta, sokak kapısının yanında, bekçi Hasan'm odası vardı. Hasan, on dokuz yirmi

yaşlarında, dinç, gürbüz, etli, canlı, güzel bir çerkez delikanlısıydı. On seneden beri Mahmut efendi'nin hizmetinde çalışıyor ve ona daimi bir sadakat gösteriyordu. Bir çok zamanlar Mahmut efendi için hayatını bile tehlikeye koymuştu. Tüccar, onun bu sadakatine emin olduğu için, Hasan'ı yazıhanenin kapıcılığına, bekçiliğine memur etmişti. Bu gürbüz çerkez delikanlısı hem güçlü kuvvetli, hem cesurdu, hem mükemmel silâh kullanırdı.

Merdivenden ayak sesi işitince, odasının kapısını açtı, eşikte durdu, Raşel'in merdivenlerden indiğini görünce, memnun, mesut yılışkm bir tebessümle güldü:

- İş bitti mi Raşel hanım?

Kız bekçi Hasan'a şuh bir nazarla bakarak başını salladı:

- Daha bitmedi. İş çok. Yarına kadar kırk mektup yetişecek. Hasan, genç kızla şakalaşmak istiyordu:

- Makine ile çat çut, çat çut o mektupları yazarken parmakların acımıyor mu Raşel hanım?

Raşel, fettan bir kahkaha salıverdi: -Acımaz... Benim parmaklarım alışkındır. Bu sözleri söylerken bekçi Hasan'a yaklaşmış, o sıcak ve tatlı gözleriyle çerkez delikanlısının gözlerinin içine bakmaya başlamıştı.

Hasan, Raşel'in ellerini tutarak mırıldandı:

- Bu ufacık parmaklar acımaz olur mu? Mehmet Rıza, merdivende başını eğmiş, tırabzanın parmakları arasından bunları seyrediyordu, kendi kendine söyleniyordu: "Vay hınzır kız. Bekçiyi vaktiyle ayartmış!"

Hasan, bu ufacık parmaklar acımaz olur mu, dedi.

Hasan, Raşel'in ellerini sıkıyor, bırakmıyor:

- Haydi, gel içeriye de biraz konuşalım, lâf atalım! diyordu. Kız, bir iki defa silkindi, Hasan'ın kuvvetli pençesinden kurtulmak istedi. Cilve yaptı, nihayet çerkez delikanlısıyla beraber odaya girdi.

Rıza, merdivenlerden yavaş yavaş inerek, oda kapısına kadar geldi. Kanadın üstünde kalın, uzun bir çatlak vardı. Buradan odanın içerisi az çok görülüyordu. Rıza gözlerini bu çatlağa dayayarak, Hasan'la Raşel'i seyretmeye başladı.

Çerkez delikanlısı ile Raşel minderin üstüne oturmuşlardı. Kız, parmağı ile sürahiyi göstererek:

- Hasan yukarıda su kalmamış... Bana, bardağı güzelce yıka, bir su ver! dedi.

Hasan bir bardak su getirdi. Raşel suyu içmeden:

- Çorabım kaçtı... Hasan, git iğne iplik bul dedi. Çerkez delikanlısı teneke bir kutunun içinde, iğne iplik ararken, Raşel göğsünden bir kâğıt çıkarmış, Hasan görmeden suyun içine beyaz bir toz dökmüştü. Bardağı salladı. Beyaz toz, suyun içinde eridi.

Hasan iğne ipliği getirince, Raşel bardağı Hasan'a uzattı:

- Ben bir iki yudum içtim, sen de iç.

- Ben su içmek istemiyorum.

- Hatırım için iç.

- Hatırın için zehir bile içerim.

Hasan bardağın içindeki suyu tamamıyla içti. Kız, ona sevinçli gözlerle bakıyordu. İğne ipliği aldı. Yatağın içinde bağdaş kurdu, çorabını dikmeye başladı. Çerkez delikanlısı avuçlarıyla başını sıkıyor:

- Vay anam... Başım ağrıyor be diyordu.

Gitti, minderin ortasına oturdu, eliyle başını sıkmakta devam etti. Raşel, çorabını dikerken onun bu hastalığına önem vermez görünüyordu.

Hasan, nihayet, başını minderin yastığına dayadı, bayılmış gibi uzandı, horuldayarak uyudu.

Raşel yataktan atlayarak, Hasan'ı muayene etti. Uyumakta olduğunu görünce yüksek sesle:

- Tamam! dedi ve saatine baktı.

Mehmet Rıza, bu manzaraya son derece şaşmıştı:

- Vay Hınzır kız! Bak ne haltlar karıştırdı. Bu işin sonu neye varacak bakalım.

Sonra Raşel'in ayakkabılarını takarak oda kapısına doğru geldiğini görünce geriye kaçtı, bir dolabın arkasına gizlendi.

Raşel odadan çıktı, sokak kapısına yürüdü, kapıyı açtı, başını sokağa uzatarak biraz durdu. Rıza bir ıslık sesi işitti. Biraz sonra, sokak kapısından içeriye, pelerinli bir gölgenin girdiğini gördü. İyice dikkat edince, bunun Cingöz Recai olduğunu tanıdı. Cingöz alçak sesle sordu:

- Her şey tamam mı?

- Tamam.

- Uyuyor mu?

- Gel ve gör!

Raşel Cingöz'ü Hasan'ın odasına soktu, ikisi birden odadan çıkıp, merdivenlere yürüdüler. Mehmet Rıza gizlendiği yerde iki kat eğiliyor, dolabın üstünden kafasını göstermemeye, çalışıyordu.

- Cingöz'le Raşel, basamakları üçer dörder atlayarak yukarı kata fırladılar. Mehmet Rıza'da onları yavaş yavaş takip etti.

Cingöz'le Raşel, yazı odasına girdiler. Orada elektrik daima yanıyordu. Recai elinden büyük bir meşin çantayı Mahmut efendi'nin masasının ortasına koydu. Kasanın başına geçti, cebinden büyüteç çıkararak, anahtar deliğini muayene ettikten sonra, başını kıza çevirdi:

- Bunlar İngilizlerin Harto vert sistemi dedikleri yeni usul kasalardan. Bunların iç kilitleri, altmış iki dişli olur. Sol taraftan

otuz beş dişi birden yakmak lâzımdır. Eğer muvaffak olursak, bu kasayı açabiliriz. Bu da elektrik cereyanının şiddetine bağlıdır.

Cingöz bu sözleri söyledikten sonra meşin çantasını açtı. İçinden bir makara tel çıkardı. Bir ucunu da duvardaki elektrik teline taktı, ortasından kesti, öteki ucunu da ince, uzun, anahtar biçiminde, parlak madenden bir demire geçirdi.

Rıza, kapının önünde bu manzarayı büyük bir merakla seyrediyor, âdeta nefes bile almıyordu.

Cingöz Raşel'e elektriği söndürmesini emretti.

Oda kararınca elektrik fenerini yaktı, kasanın anahtar deliğine tuttu, o ince uzun demiri, deliğe soktu, meşin çantasından küçük bir makina çıkararak, bunu da demire bağladı. Fıs... Fıs... Fıs... diye ince bir ses çıkıyor, Recai mırıldanıyordu:

- Ceryan kuvvetli... Demir, elimi titretiyor. Bu makina ile en büyük kasaların zırhları bile parça parça delinebilir. Raşel, Cingöz'ün başucunda, bu hayret verici işe büyümüş gözleriyle bakıyordu.

Recai, on beş dakika kadar uğraştı, sonra yanı başındaki Raşel'e:

-Yak lâmbayı! dedi.

Raşel lâmbayı yakınca, kasanın kapısının açık olduğunu gördü, şaşırdı.

Cingöz Recai, kahkahalarla gülüyordu:

- Mehmet Rıza'nın kulağı çınlasın! Yarın bu kasanın açık olduğunu görünce, yine saçını başını yolacaktır. Elini kasaya daldırarak bir kaç deste banknot çıkardı, baktı:

- Burada on bin lira var! dedi. Hepsini meşin çantaya tıktı.

Rıza'nın sabrı tükenmişti. Polis memuru, ellerini cebine soktu, bir kelepçe çıkardı, silâhını eline aldı. Kan başına sıçramıştı.

Ne olursa olsun, ya bu mel'unu derhâl tutuklayacak ellerine kelepçeyi vuracak, yahut, gebertecekti. Cingöz Recai paraları çantaya doldurmuş, ağzını kapıyor, şarkı söylüyordu.

Mehmet Rıza birdenbire odanın içine girdi bomba gibi. Silâhını Recai'nin tam suratına nişanlayarak bağırdı:

- Eller yukarıya! Hain! Eller yukarıya! Yoksa şimdi seni köpek gibi gebertirim!

Cingöz, Rıza'nın silâhını görünce gülmek istemiş fakat Rıza, daha kuvvetli bağırmıştı. Kollarını kaldırmazsan ateş ederim!

Recai kollarını yukarı kaldırdı. Raşel, Rıza'yı görünce şaşalamış:

- Aaa... Mösyö Arsak! demişti. Yazıhanedeki Ermeni arkadaşının bir polis memuru olduğunu yeni öğreniyordu. Mehmet Rıza, ona döndü:

- Matmazel Raşel, matmazel değilsiniz ya, haydi, öyle diyelim. Ben Mösyö Arsak değilim. Bana adımla, sanımla polis hafiyesi Rıza derler. İkiniz de onbeş gündür elimde, avucumda idiniz, şimdi yakayı ele verdiniz, kaldırınız kollarınızı!

Raşel de kollarını havaya kaldırdı. Rıza, Cingöz'ün yanma gitti, kelepçesini açtı, hırsızın gözlerinin içine bakarak emir verdi.

- Sok şuraya ellerini! Cingöz daima gülümsüyordu:

- Aman Rıza'cığım... Bizede mi lolo?

- Sok şuraya ellerini!

- Bize demi torpil?

- Sok şuraya ellerini! Yoksa ateş ederim.

Cingöz Recai, iki bileğini birden, kelepçenin içine teslim etti. Sıkı demir kapandı.

Mehmet Rıza, aynı şekilde, Raşel'in ellerine de kelepçe vurdu.

Kız, yüzü sapsarı olmuş, ağlayacak gibi titriyordu. Lista polis hafiyesi, bu iki suç ortağını da kelepçeledikten sonra, karşılarında bir sigara tüttürdü:

- Eee... Cingöz! Kelepçen hayırlı olsun, ben sana demedim mi ki, günün birinde elime geçeceksin!

Cingöz Recai, kelepçeli ellerine bakarak tebessüm ediyor, hiç müteessir görünmüyordu:

- Vallahi, şaştım bu işe Rıza bey... Nihayet elime kelepçe geçti ha... Tuh...Yazıklar olsun bana.

-Alay etme... Görüyorsun ki iş ciddidir.

- Ciddi olduğunu ben de görüyorum.

- Elimden kurtulabileceğini de zannetme. Şimdi merkeze telefon edip polisleri çağıracağım. Seni buradan şatafatlı bir merasimle ile polis müdüriyetine götüreceğim. Allah'ın büyüklüğüne bak ki, müdüriyet de buraya çok yakın. Bununla beraber biz yine otomobile bineriz, meraklanma. Sen otomobili seversin, hem de pek yoruldum.

Mehmet Rıza, bu sözleri söyledikten sonra, odadan çıktı, kapıyı kapadı. Dışarıdan kilitledi, telefon kabinesine koştu, merkeze telefon etti. Üç polis gönderilmesini söyledi.

Bu esnada Cingöz Recai ayağa kalkmış, pencereye gitmişti.

Hafif bir ıslık çaldı, sokaktan beş altı gölge belirmişti, bunlar binaya doğru koştular. Cingöz, pencereden onlara bazı şeyler söyledi. Gölgeler binanın kapısına doğru yürüdüler. Recai geriye çekildi.

Mehmet Rıza odadan içeriye girdiği zaman ellerini ovuşturuyor, kahkahalarla gülüyordu:

- Eee... Recai beyefendi... Nihayet yarım saat sonra müdüriyettesiniz.

Cingöz, gayet sade bir tavırla cevap verdi:

- Öyle gözüküyor!

- Gözüküyor değil, öyle!

- Öyle olsun.

- Öyle olacak.

- Öyle olacak zannedersin.

- Öyle olacağına eminim.

Mehmet Rıza, bir sigara daha yakarak, ayak üstü sabırsızlıkla geziniyor, duvardaki saate bakıyordu. Raşel boynunu bükmüştü. Tam o sırada, binanın kapısı çalındı. Mehmet Rıza, bir daha güldü:

- İşte... Polisler geldi! Ve koşarak odadan çıktı, merdivenleri indi, sokak kapısını açtı fakat... Kapının kanadı açılır açılmaz, Mehmet Rıza, göğsünün üstüne şiddetli üç dört yumruk birden yiyerek arkası üstü yere yuvarlandı.

İçeriye beş kişi birden girerek kapıyı kapadılar, yerde yatan Rıza'nın üstüne çullandılar, polis memurunun ellerini ayaklarını sımsıkı bağladıktan sonra, yukarı kata koştular. Cingöz Recai arkadaşlarını görünce, bağırdı:

— İki taneniz aşağıya, kapının yanındaki odaya giriniz. Orada bir çerkez oğlanı var. Uyutulmuştur. Fakat vakti geçti... Belki herif uyanır... Elini ayağını bağlayınız. Cingöz'ün adamlarından iki tanesi aşağıya koştu. Diğer üçü ustalarıyla Raşel'in ellerinden kelepçeleri çıkardılar.

Recai, meşin çantasını aldı, Raşel'in koluna girdi, adamlarının önünden merdivenleri indi:

— Çabuk olalım, Rıza karakola telefon etti! diyordu. Mehmet Rıza, aşağıdaki taşlıkta, kıskıvrak bağlanmış, yüzü koyun yatıyordu.

Cingöz Recai, polis hafiyesinin kulağına eğildi:

— Ben seni daima takdir ederim. Rıza'cığım, emin ol... Bu akşam ellerime kelepçe geçirişin de bir muvaffakiyettir. Fakat talih yardım etmedi, ne yaparsın? Dünya bu...

İşler her zaman iyi gitmez...

— Günün birinde pençeme düşeceksin, bunu aklından çıkarma sakın!..

— Biliyorum... Biliyorum... Hattâ... ne yalan söyliyeyim, gece rüyalarıma bile giriyorsun...

Sonra arkadaşlarına dönerek sordu:

— Haydi, hazır mısınız?

— Hazırız!...

Kapı açılır açılmaz Mehmet Rıza, şiddetli 3-4 yumruk yiyerek arka üstü yuvarlandı.

Hep birden sokağa fırladılar, kapıyı açık bıraktılar. Caddeye çıktıkları zaman, üç polisin sokağa saptıklarını da görmüşler ve gülmüşlerdi. Cingöz'ün Sultanhamamı kemeri yanında bekliyen beyaz otomobiline atladılar. Raşel, sevincinden Recai'nin boynuna sarılmıştı.

Üç polis memuru, binaya girdikleri zaman, elleri kolları bağlı kapıcı Hasanla, üstatları Mehmet Rıza'dan başka hiç kimseyi bulamadılar. Ve Cingöz Recai'nin arkasından, dişlerini gıcırdatarak yumruk salladılar.

SON

BIR DUGUN GECESİ

-I-

Mısırlı İhsan Paşa'nın kızı evleniyordu. Kuruçeşme'de, kırk beş odalı büyük, muhteşem, tezyinatlı yalılarında İstanbul'un görmediği bir debdebe ile göz kamaştırıcı bir düğün yapılıyordu. Büyük yalı, İstanbul'un yerli ve yabancı en kibar davetlilerle dolu idi. Bütün pencerelerden keskin elektrik ziyaları, orkestra sesleri, kahkahalar fışkırıyor, yalının rıhtımı önüne yüzlerce sandal birikiyordu. Mısırlı İhsan Paşa'nm kızı yalnız dünyanın en zengin mahlûklarından değil, aynı zamanda güzel, cazip ve zekiydi de. Son derece onurlu olduğu için o güne kadar hiçbir gencin evlenme talebini kabul etmemişti. Nihayet, bir yabancı müsameresinde kıymetli bir Türk genciyle tanıştı, sevişti, evlenmeye karar verdi. Bu genç Avrupa'dan yeni gelmişti. Ailesi İzmir'i! olduğu için İstanbul'da çok tanınmıyordu. Fakat kendisi, harikulade zekâsı, inceliği ve maharetiyle genç kızı büyülemişti. Düğün gecesi birçok salonlarda yüzlerce çift dans ediyorlar, bir kısım kibar davetliler de gelin ve damatla beraber, denize bakan bir salonda oturup konuşuyorlardı. Davetlilerden biri gelinin başındaki elmas tacı büyük bir takdirle methediyordu. Başka birisi, lâtife olarak dedi ki:

— Aman, şeytan kulağına kurşun! İyi ki Cingöz Recai bu tacı görmedi. Yoksa dayanamaz, ne yapar yapar, bu kıymetli

mücevherin bir icabına bakardı. Davetlilerden başka biri de bu sözü söyleyene döndü:

— Onun bu düğünde bulunmadığına emin misiniz? Bu suale o davetliden evvel damat cevap verdi:

— Ben eminim, dedi.

— Nasıl emin olabilirsiniz?

— Çünkü davetlilerimiz, bizce tamamıyla tanınmış insanlardır. Cingöz Recai'nin aramızda bulunmak cesaretini göstermesi mümkün değildir. Ufak bir şüphe uyandırarak hayatını tehlikeye koyacağını bilir. Kesinlikle eminim ki, o böyle kalabalık yerlere gelmez.

— O hâlde siz gazetelerde, kitaplarda Cingöz Recai'nin maceralarını okumuyorsunuz. Bu şeytana benzeyen adam cesaretin timsalidir. Bilhassa kalabalık yerlerde çok bulunur. Daha geçenlerde Amerika elçiliğinin balosunda bir İngiliz kadının 80 bin liralık küpelerini çaldı. Belki de şu oda içindedir. Hattâ benim Cingöz olmadığıma emin misiniz, damat bey? Siz beni banka memurlarından biri olarak tanıyorsunuz. Özel hayatımı bilmiyorsunuz. Şu sırada sizi aldatmadığıma nereden inanıyorsunuz? Damat itiraz etti:

— Hayır, siz değilsiniz ve Cingöz aramızda yoktur.

Çünkü hepimiz onun resimlerini gördük: Boyu uzundur, siz kısasınız. Gözlerinin garip bir mavisi olduğunu gazeteler yazıyorlar, sizin gözleriniz elâ... Sonra, siz Cingöz olsaydınız onun ismini ağzınıza alarak herkesin nazarı dikkatini celbetmek tehlikesine girmezdiniz.

— Bu sözleriniz doğrudur, şüphesiz ben Cingöz Recai değilim ve olamam. Fakat onun bu düğünde olmadığını da kimse temin edemez.

Damatla o davetli münakaşa ederlerken salona bir çok insanlar girip çıkıyorlardı. Gelin bir kahkaha salıvererek dedi ki:

— Ben Cingöz Recai'nin bütün maceralarını okuyorum ve bu adamı beğeniyorum. Eğer bu gece gelir de başımdan şu tacı alıp gidebilirse aşkolsun. Hiç kızmayacağım. Damat, geline göz ucuyla bakarak dedi ki:

— Bu geceden itibaren bütün hayatında Cingöz Recai'nin senden bir toplu iğne bile aşıramayacağına emin olabilirsin. Çünkü ben senin yanındayım ve çünkü onun zekâsı benim aşkımdan daha kuvvetli değildir. Hiçbir şey yapamaz.

Damatla öteki davetli arasında münakaşa kesilmemişti. Cingöz Recai gibi İstanbul'da hergün kendisinden saatlerce bahsettirmesini bilen bir serserinin ismi etrafında münakaşa olması, herkesin ilgisini çekiyor. Bu bahsi dinlemeye gelen davetlilerin miktarı artıyordu. Damat Cingöz'ün aczini iddiada şiddetli ısrar ettiği için münakaşa uzuyordu. O sırda salona hizmetkârdan biri girerek tepsi içinde geline bir mektup uzattı:

— Bunu şimdi yalıya dışarıdan acele getirdiler ve size çabuk verilmesini söylediler.

Hizmetçi gittikten sonra gelin mektubu evvelâ içinden okudu, sonra asabı bir kahkaha salıvererek mektubu damada uzattı ve:

— Oku da herkes dinlesin! dedi. Damat mektubu yüksek sesle okudu:

«Sayın gelin hanım!

On beş dakika evvel, kıymetli cemiyetinizde, davetlilerinize hitaben söz söylerken hakkımda gösterdiğiniz büyük teveccüh ve iltifata gecikmeden teşekkür etmeyi vazife bilirim. (Eğer Cingöz Recai bu gece gelir de başımdan şu tacı alıp gidebilirse aşkolsun) demiştiniz. Bu iltifatınıza liyakat kazanmak için teşvikinizi emir telâkki edeceğim ve gece başınızdan tacı alıp gideceğim. Böylece, deminden beri kıymetli cemiyetinizde hüküm süren münakaşada Sayın Kocanızın mı, yoksa bazı davetlilerinizin mi haklı olduğu da anlaşılacaktır. Nihayetsiz hürmetlerimi sunarım efendim.»

Cingöz Recai

-II-

Mektup orada bulunanlar üzerinde bir bomba tesiri yapmıştı. Herkes hayret, korku, merak ve telâş içinde kaldı. Cingözü müdafaa edenler ayağa kalktılar:

— Görüyorsunuz ya... Her şeyi duyuyor, her şeyi görüyor! dediler.

Fakat yaşlı davetliler telâşa düşerek dediler ki:

— Aman... Herifin şakası yoktur... Polise haber verilsin... Yoksa kızımızın başına iş açar!...

Damat, ayağa kalkarak bütün davetlilere hitaben nutuk söyler gibi dedi ki:

— Hayır! Böyle mesut bir gecede aramıza polisin karışmasını istemem. Açıkça tekrar ediyorum: Bu gece, hiç kimse benim sevgili karımın tacını alamayacaktır. Alırsa hem bu tacın yenisini karıma hediye edeceğim, hem de muarızlarıma aynı kıymette eşya takdim edeceğim!... İddia böyle maddî bir teminata da bağlanınca herkeste merak ve heyecan son dereceyi buldu. Çığlıklar, kahkahalar, el çırpmaları birbirini kovalıyordu. Orada bulunanların büyük bir kısmı dışarı çıkarak büfeye ve dans salonuna gittiler. Bu olayı beş dakikada bütün davetliler duymuşlardı. Umumî bir coşkunluk hâsıl oldu. Herkes birbirinden şüphe ediyor ve gülerek yekdiğerine:

— Sakın siz Cingöz Recai olmayasmız! diyordu. Herkesin gözü gelinin tacında idi. Bu kıymetli mücevherin çalınıp çalınmayacağına dikkat etmeyen yoktu.

Gelin beş dakika gözden kaybolsa nereye gittiğini herkes birbirine soruyordu. Damat gülümsüyor ve lâkayıt görünüyordu.

Yaşlı davetliler gençlerin bu cesaretine akıl erdiremeyerek diyorlardı ki:

— Hiç bu haydutla baş edilir mi? Baksanıza, her şeyi duymuş, mektup göndermiş! Ya şimdi aramızda ise... Ya silâhlı adamlarla yalıyı basarsa...

Gençler şu cevabı veriyorlardı:

— Bu kadar erkeğiz... Gözümüzün önünde bir şey yapamaz... Basmaya gelince, o nazik bir hırsızdır, eşkıyalık yapmaz...

Davetliler arasında yeni yeni bahislere tutuşanlar vardı. Cingöz dediğini yaparsa, yapamazsa, birçok davetliler pırlanta kıravat iğnesi, kol düğmesi, altın saat, binlerce lira para, hattâ otomobil üzerine bahse girişmişlerdi. Bu aralık bir çok davetliler gelinin ortadan kaybolduğuna dikkat ettiler ve damada söylediler:

— Bayan Mevhibe ortada yok, dikkat ediniz! dediler.

Damat artık telâşını gizlemeyerek salondan salona dolaştı ve:

— Mevhibe nerede? diye sormaya başladı.

Tam bu sırda, birdenbire, yalının bütün elektrikleri sönüvermişti. Herkes şaşırdı ve kadınlar çığlık kopardılar. Erkekler derhal kibrit çakıyorlar ve uşaklar mum, lâmba getirmek için koşuşuyorlardı. Salon avizelerindeki ihtiyat mumları yakıldı. Bu soluk ve zayıf ışıkta herkes koşuşuyor, merakla birbirine soruyordu:

— Ne oluyor? Ne oluyor?...

Kadınlar korku ile erkeklerin kollarına sarılıyorlar:

— Gitme... Uzaklaşma!... diyorlardı.

Herkes: «Gelin ortada yok!» diye bağrışıyorlardı. Bazı alaycılar da diyorlardı ki:

— Cingöz, yalnız tacı değil, gelini de aşırdı. Kahkahalar çığlıklara karışıyor, kadınlar arasında ağlayanlar, hattâ bayılanlar oluyordu... O sırada, damat, yüzü sapsarı olarak halkın arasına karışmış:

— Yok... Yok... Karımı bulamıyorum! diyordu. -IIIBütün davetliler, merakla her tarafa dağılıyor, en üst kata, ve bodrum katma bile bakıyor, gelini arıyorlardı. Nihayet en üst katta gelinle damadın yatak odasının kilitli olduğuna dikkat edildi. Damat diyordu ki:

— Ben demin buraya geldim, kapıyı vurdum, cevap alamadım. İçeride kimse olmadığına hükmettim. Fakat şimdi kapıyı kıralım, belki buradadır.

Uşaklar kapıyı kırdılar ve davetliler içeri doldular. Gerçekten gelin, karyolada baygın bir hâlde yatıyordu. Başından tacı da alınmıştı. Odanın penceresi açıktı ve dışarıya bir ip sarkıyordu.

Herkes: «Buradan kaçmış!» diye bağırdı. Damat karısını ayıltmaya çalışıyordu. Uşaklar su ve kolonya getiriyorlardı.

Gelin gözlerini açınca etrafında kocasını ve halkı gördü, hüngür hüngür ağlamaya başladı. Herkes soruyordu:

— Ne oldunuz? Ne var? Anlatınız...

Gelin, çenesi titreyerek su içiyordu. Biraz sonra polis memurları odaya girdiler ve ev halkından başka bütün davetlileri dışarı çıkardılar. İhsan Paşa odada idi. Polise evvelâ münakaşa ve mektup olayını anlattı. Sonra biraz kendine gelen kızı, başına geleni söyledi:

— Aşağıda dans ediyordum. Uşaklardan biri geldi, bana: «Kocanız sizi yukarıda yatak odasında acele görmek istiyor» dedi. Çıktım. Odaya girdim. Kocama benzeyen bir adam, bana arkası dönük duruyordu: «Geldim, ne istiyorsun!» dedim. Bu sırada birden bire elektrikler söndü.

Kocam zannettiğim bu adam ellerimi tuttu: «Aman, dedi. Başından tacı çıkar, saklayalım. Tehlike var! Lâmbalar da söndü!» Tacı başımdan aldı, bir iki dakika yanımdan ayrıldı, sonra geldi: «Hiç kimsenin bulamayacağı bir yere koydum» dedi. Gülüyorduk. «Oh, Artık tehlike yok... Cingöz elektrikleri söndürdü, şimdi aşağıda curcuna kopmuştur.» Gelin burada hüngür hüngür ağlamaya

başladı. Bu sözleri duyan damat, kurşunla vurulmuş gibi elini alnına götürdü ve:

— Ah lanet haydut! diye bağırdı. Memur, geline soruyordu:

— Sonra... Nasıl kaçtı?

— Sonra... pencereye koştu. O zaman benim içime bir şüphe girdi. Bu adamın sesinin kocamın sesine az benzer olduğunu hatırladım. Fakat gayet yavaş söylediği için fark anlaşılmıyordu. Kalktım, kibrit çaktım, baktım ki, odada kimseler yok ve pencere açık... Her şeyi birdenbire anlayınca yatağa düştüm ve bayıldım.

Damat büyük bir öfke ile yerinden sıçradı:

— Bu haydut mutlaka yakalanmalıdır! Yoksa ben yaşayamam, diye haykırdı. Merkez memuru düşünüyordu:

— Mehmet Rıza'ya telefon edelim. Ondan başka hiçbir polis memurumuz Cingözle uğraşamaz.

— Siz telefon ediniz! Ben bizzat evine giderek onu derhal otomobile alıp getireceğim... diyen damat odadan dışarı fırladı.

Biraz sonra davetlilerin hepsi ne olup bittiğini öğrenmişler ve şaşırıp kalmışlardı. Artık hiç kimse dansetmiyor, hattâ polislerin emriyle yerlerinden bile kımıldamıyorlardı. Herkes Mehmet Rıza'nın gelmesini merakla beklemekten başka bir şey yapmıyordu. İhtiyarlar:

— O gelirse bir çok şeyler meydan çıkarır, dediler.

— O Mevhibe'yi yukarıya çağıran uşağı tutuklamalı, diyorlardı:

İhtiyarlar, başlarını sallayarak gençlere dediler ki:

— Ya... Gördünüz mü işte? Bu haydutla baş edilemez... Vaktiyle polise haber verilseydi belki de bu felâketler olmazdı.

-IV-

Polis şefi dedektif Mehmet Rıza geldi. Müdüriyette nöbetçi olduğu için yapılan telefon daveti üzerine derhal gelmişti. Evvelâ gelinin yatak odasına çıkarak olayı babasının ve kızının ağzından iyice dinledikten sonra geline sordu:

— Siz yukarıya davet eden uşağı tanıyor musunuz?

— İsmini bilmiyorum. Çünkü düğün için aldığımız yeni hizmetçilerden biriydi. Yüzünü görsem tanırım. İsterseniz yeni aldığımız bütün uşakları çağırınız!

Mehmet Rıza cevap vermedi. Kaşlarını çatmıştı. Ağır ağır piposunu yaktı ve pencereye doğru yürüdü. Kırk yaşını geçkin olan bu kıymetli polis şefi dedektifin gözlerinde zekâ parlıyordu. Pencereden aşağı sarkıtılan ipi çekti ve ucunda bir düğümle ilmik gördü. Sonra odaya dönerek araştırmasına devam etti. Oda kapısına geldi ve kilide bakarak paşaya sordu:

— Kapıyı kırdığınız zaman anahtar içeride miydi?

— İyice hatırlamıyorum, buna hiç birimiz dikkat etmedik. Kapı kilitliydi ve kırarak açtık. Tabii içeriden kilitlenmiş olacak...

— Hayır! Her şey zannedildiği kadar tabiî değildir.

Kapı içeriden kilitlenseydi anahtar ne içeride ne de dışarıda olurdu.

— Evet... Bu da gariptir.

Mehmet Rıza nihayet uşaklar arasında bazı tahkikat yapmak için aşağı kata indi. Hanımı yukarıya çağıran uşak bulunamadığı gibi, düğün için alman muvakkat uşakların, hizmetkârların hepsi de kaçmışlardı. Mehmet Rıza, bahçenin koru tarafına giderek ip sarkıtılan pencere hizasındaki toprağı da tetkik etti. Sonra tekrar gelinin yatak odasına çıktı, ona sordu:

— Vücutça nasılsınız? Biraz iyileştiniz mi?

— Biraz.

— Yataktan kalkabilir misiniz?

— Kalkarım...

— Lütfen beni burada beş dakika yalnız bırakınız. Odadakiler gelinle beraber dışarı çıktılar. Mehmet Rıza dolapları açtı ve bir çok iskarpin kutuları çıkararak birer birer gözden geçirdi. Sonra araştırmasını bitirmiş gibi piposunu yakarak ev halkını çağırdı. Merkez memuru da gelmişti. Kapıyı kapadılar.

Paşa diyordu ki:

— Şimdi damadımız da gelir. Belki ondan da faydalı bazı şeyler öğrenirsiniz...

Mehmet Rıza ciddî bir tavırla cevap verdi:

— Hacet yok. Bendeniz her şeyi anladım. Şimdi her şeyi izah edeceğim. Evvelâ şunu haber vereyim ki, bir daha damadınızı hiç görmeyeceksiniz, çünkü damadınız Cingöz Recai'dir.

Mehmet Rıza'nın bu sözü üzerine gelin bir çığlık koparark:

— Cingöz Recai o mu? Benim kocam Cingöz Recai mi idi?

Kocam... Benim kocam! diye bağırdı. Mehmet Rıza cevap verdi:

— Evet! Her şey kesin olarak bunu gösteriyor. Evvelâ gelin güveyi hâlinde çektirdiğiniz şu resimden onu tanıyorum. O kadar mahirane çehresini değiştirmiş ki, ancak ben farkına varabilirim. Sonra, Cingöz pencereden değil, kapıdan çıkmış ve davetlilerin arasına karışmıştır.

Penceredeki iple tacın kutusunu aşağı sarkıtmış, sonra da bizzat kendisi oradan almış. Tacı alelacele bir şekerleme kutusuna koyarak kurdele ile bağlamış. Pencere dibindeki toprakta bulduğum ayak izleri, onun bu dolaptaki iskarpinleriyle aynı şekilde ve aynı büyüklüktedir. Zaten Cingöz'ün ayak izlerini tanırım. İlk münakaşa esnasındaki mektup meselesi evvelce tertip edilmiş bir eğlencedir. Cingöz bu olayın herkesin üstünde yaptığı tesiri görerek eğlenmek istemiş. Böyle hareketlerden hoşlanır.

Mehmet Rıza kindar bir tebessümle gülümsedi, sonra geline dönerek dedi ki:

— Siz, münakaşa esnasında: «Cingöz bu gece gelir de başımdan tacı alır giderse ona aşkolsun...» demişsiniz. Her şey arzu ettiğiniz gibi olmuş... Taca gelince, bunu siz zaten Cingöz'e hediye etmişsiniz.

Kocasız kaldığınıza hiç üzülmeyiniz, aksine, böyle belâlı bir kocadan kurtulduğunuza sevininiz. Gençsiniz, güzelsiniz... Bir gün mes'ut olacağınızdan hiç şüphe etmeyiniz...

SONKADIN CİNAYETİ

-I-

Mehmet Rıza tramvayla Beyoğlu'na gidiyordu. Son günlerde polis olayları azaldığı ve işler hafiflediği için, kıymetli polis memuru, biraz gezmek, daha doğrusu, Beyoğlu âleminin iç yüzünde yeni araştırmalar yaparak bazı şüpheleri gidermek istiyordu.

Tramvayda otururken, birdenbire gözleri önünde oturan bir adamın ensesine ilişti; bu adamın başının biçimi, kulakları, saçlarının kesilişi ve ensesi, Mehmet Rıza'ya hiç de yabancı gelmiyordu. Kıymetli polis memuru, biraz yana doğru eğilerek önündeki adamın yüzünü kenardan görmek istedi. Ve bu adamın geniş alnını, eğri burnunu, ince dudaklarını ve şeytanî yüzünü görünce, Mehmet Rıza, hayret ve sevinçle az daha bağıracaktı. Bu adam, bu, bu, önünde oturan adam, o idi, o, ta kendisi: Cingöz Recai! Aman yarabbi! Ne hoş tesadüf bu! Milyonlarla liraya satın alınamayacak bir talih! Cingöz Recai! Mehmet Rıza'nın senelerden beri peşine düştüğü meşhur ve kibar serseri! Ele avuca sığmayan şeytan herif. Ta kendisi, ta kendisi! Şüphe yok, arkasında Mehmet Rıza'nın oturduğunu ve artık ele geçtiğini bilmiyor. Kayıtsız ve avare bir tavırla sigarasını içiyor.

Mehmet Rıza yerinden hiç kımıldamadı. Cingöz Recai arkasına bakacak diye, polis şefi hafiye Mehmet Rıza'nın ödü patlıyordu. Şimdi, bu herifi gürültüsüzce tevkif etmek, elden kaçırmamak lâzım. Ne yapmalı? Bu hususta günden güne tecrübesi, anlayışı ve kavrayışı artan kıymetli polis memuru, kısa bir müddet düşündü. Ve kendi kendine kararını verdi.

Avını elden kaçırmamak için bütün plânını çizdikten sonra, kendine büyük bir güvenle, elini Cingöz Recai'nin omuzuna koydu. Bu temas, meşhur hırsızı hiç şaşırtmamıştı. Soğukkanlılığı dillere destan olan Cingöz Recai, başını ağır ağır arkaya çevirdiği vakit, Mehmet Rıza ile göz göze gelmiş ve katiyen telâş göstermeyerek, şayanı hayret bir sükûnetle:

— Merhaba Rızacığım! demişti.

Düşmanının bu meziyetlerini pek iyi bilen Mehmet Rıza, onun bu soğukkanlılığına şaşmaktan kendini alamayarak:

— Merhaba! dedi. Görüyorsun ya Recai, ben daima senin izin üzerindeyim.

— Tebrik ederim yavrucuğum, mahir bir polis memuru olduğunu bilirim.

Mehmet Rıza, Cingöz'ün soğukkanlılığını sarsmaya çalışarak sordu:

— Hiç bugün yakayı ele vereceğini hatırından geçiriyor muydun?

Fakat Cingöz Recai, her zamanki o kayıtsız ve avare tavrını bırakmayarak cevap verdi:

— Doğrusu ya... hayır.

— Şimdi yakalandığına eminsin değil mi? Buradan dost doğru karakola ineceksin.

Cingöz Recai güldü:

— Buna pek emin değilim. Ne olur ne olmaz. Sen beni bu kalabalık içinde kolay kolay tutamazsın.

İki müthiş rakip arasındaki bu konuşmayı tramvay yolcularından hiç kimse işitmiyordu. Çünkü ikisi de burun buruna ve gayet yavaş konuşuyorlardı. Mehmet Rıza, hiç telâşlı görünmemeye tamamıyla muvaffak olarak dedi ki:

— Vallahi Cingöz! Her türlü tertibat alınmıştır. Bu tramvayda elimden kuş uçmaz. Önde, arkada üç tane memurum var. Hem seni tabancayla vurmak için de emir almışlardır. Ben yine seni sevdiğim için şimdiden haber veriyorum: Sakın ha kaçayım deme. Çok pişman olursun. Cingöz Recai, rakibinin bu tehdidine de gülerek dedi ki:

— Ben kaçarsam, silâhınızın kurşunları bana yetişemez. O bakımdan hiç merak etme. Acı patlıcanı kırağı çalmaz.

Mehmet Rıza Cingöz'ü lâkırdıyla oyalamaya çalışıyordu:

— Hiç bu günlerde büyük bir iş yapma niyetin var mıydı Recai? diye sordu:

— Cingöz omuzlarını silkti:

— Artık uslandığımı bilmiyor musun? Hiç çalışmıyorum. Ben alelade hırsızlıklardan hoşlanmam. Parasını alacağım adam bir

hain olmalıdır. Namuslu insanların malına elimi sürmem. Şu günlerde de öyle hain zengin bulamıyorum.

— Fakat boş değil gibisin.

— Evet... Katillerin peşine düşüyorum, Rıza. Daha doğrusu biraz bizim polisimize hizmet etmek istiyorum. Öteden beri bu meslek hoşuma gider.

— Hangi meslek?

— Polis memurluğu.

— Evet Cingöz... Sen bu fena yola girmeseydin, yani temiz bir ahlâka malik olsaydın, iyi bir polis memuru olabilirdin.

— O vakit seninle arkadaş olurduk, Rıza.

— Ve hiç bir Cingöz çıkıp da bize meydan okuyamazdı.

— Haddine mi düşmüş! Fakat sen benim ahlâksız bir insan olduğuma nereden hükmediyorsun?

— Artık İstanbul'un en meşhur hırsızı da kendisini ahlâklı bir adam zannederse vay halimize!

— Ben öteki hırsızlarla kabili kıyas mıyım. Rıza? Evvelâ ben hainlerin malını alırım; fakir fukaraya dağıtırım; çok cömert bir adamım.

—Geç yavrum...

— Peki... Öyle olsun!

Cingöz Recai'nin yumuşaklığı üstünde idi. Mehmet Rıza, bunu, hırsızın yakalanacağını anlamasına atfediyordu. Polis şefi dedektif bir sual daha sordu:

— Böyle, tramvayla nereye gidiyordun Cingöz? Fakat... Cingöz Recai cevap vermeden evvel, Mehmet Rıza birdenbire ayağa kalktı ve:

— Vatman! diye bağırdı. Vatman! Şu öndeki kapıyı çabuk kapa ve kilitle. Ben Polis şefi dedektif Mehmet Rıza'yım. Tramvayda hırsız var.

Sonra yanından geçen biletçiyi kolundan dürttü:

Mehmet Rıza, ahaliye de bağırarak hitap etti:

Kimse dışarı çıkmasın! Çıkmak isteyen olursa mani olunuz! Emrime itaat etmeyenleri cezalandırırım! Bu, hepinizin saadetini ilgilendirir, içimizde hırsız var. Hem de ne hırsız! Şu adam. Cingöz Recai'dir!

Bütün başlar hayretle Recai'ye çevrildi. Herkes, senelerden beri bahsini işittiği ve gazetelerde resmini gördüğü bu meşhur hırsıza afallayarak bakıyor. Kadınlar bile birer küçük çığlık koparıyorlardı.

Cingöz Recai ise, sigarasını tüttürerek sakin sakin gülümsüyor ve yolculara kendini daha iyi göstermek için dik duruyordu.

Mehmet Rıza, vatmana tekrar bağırdı:

— Taksim merkezinin önünde duracak ve kapıları açmayacaksın. Yolcular, bu hırsızı karakola götürdükten sonra dışarıya çıkabilir.

Herkeste merak, telâş, heyecan o dereceye varmıştı ki hiç kimse yerinde oturamıyordu. Mehmet Rıza vatmana bağırdı:

— Tam karakolun önüne gideceksin! Vatman başını çevirerek:

— Kabil değil beyim, karakolun önünde bir otomobil kazaya uğramış, yolu kapatmış, dedi.

Mehmet Rıza hemen tabancasını çıkararak Cingöz'e çevirmişti:

— Önümden yürü! dedi.

Mehmet Rıza tabancasını Cingöz'e çevirerek önümden yürü, dedi.

Cingöz aynı sükûnetle, gülerek ayağa kalktı. Halk yol açtı öne doğru yürüdüler.

Halktan üç dört kişi, Mehmet Rıza'ya:

— Rıza bey! İsterseniz size yardım edelim! dediler. Polis şefi dedektif teşekkür etti:

— Hay hay! Hırsızı sımsıkı kavrayınız. Hiç kımıldamasın; yolculardan beş altı kişi, Cingöz Recai'yi belinden, omuzlarından kavramışlardı.

Mehmet Rıza silâhının namlusunu hırsıza çevirerek yürüyordu. Ön kapılar açıldı. Mehmet Rıza, Cingöz'ü tutan yolculara hitaben:

— Karakola kadar bırakmayınız! On beş yirmi adım var! Aman dikkat! Kaçırmazsanız mükâfat alırsınız! Kaçırırsanız ceza var! Dikkat!

Diye bağırıyordu. Aksi gibi, kazazede otomobil, tramvayın önüne ve kenarına dayanmış, yolu kapatıyor ve hırsızın karakola zevkini güçleştiriyordu. Cingöz'ü tutan yolcular, Mehmet Rıza'nın emirlerine itaat ederek, hırsızı bin itina ile tramvayın basamağından yere indiriyorlardı.

Yalnız o sırada garip bir şey oldu. Cingöz'ü tutanlardan bir tanesi, geriye dönerek, polis şefi dedektife acele bir şey söylemek istiyormuş gibi:

— Rıza bey!

Derken, Cingöz birdenbire kendini tutanların elinden kurtularak kazazede otomobilin içine atlamıştı. Mehmet Rıza:

— Aman! Kaçıyor!

Diye bağırarak otomobile atlamak isterken, yine o yolcular Mehmet Rıza'nın önüne sıkışarak, polis şefi dedektifinin ilerlemesine mani olmuşlardı. Kazazede zannedilen otomobil hareket etti.

Mehmet Rıza, hemen yere atlayarak gözleriyle bir otomobil aradı ve tramvayın arkasından gelen boş bir otomobile atlayarak öndeki otomobili takip etmesini emir verdi.

Polis şefi dedektif Cingöz'ü tutar gibi yapan adamların hırsızın yardakçıları olduğunu anlamış, fakat bu lanet kimselerle uğraşmaktan, Recai'nin otomobili peşinden gitmeyi tercih etmişti.

Şimdi iki otomobil, büyük caddede olanca hızlarıyla ilerliyor, böyle nizamın haricinde bir sür'atle yürüdükleri için bütün halkı son derece korkutuyorlardı.

- I I -

Otomobiller, Şişli tramvay garajlarını geçip şehir dışına çıktıkları vakit, Cingöz Recai başını geriye çevirdi ve arka otomobilde bulunan Mehmet Rıza'ya dostane bir selâm verdi.

Sonra şoföre dedi ki:

— Artık yavaşlatabilirsin.

Şoför arabayı yavaşlatınca, Mehmet Rıza'nın otomobili yetişmişti. Polis şefi dedektif, büyük bir kin ve garezle hemen Cingöz'ün otomobiline atlayarak hırsızın gırtlağına sarılmak istedi. Fakat her iki otomobilin şoförleri Mehmet Rıza'nın kollarını tutarak bu hareketine mani oldular. O zaman Polis şefi dedektif, kendi bindiği otomobilin de Cingöz'e ait olduğunu tamamıyla anlamıştı. Cingöz Recai, Mehmet Rıza'yı teskine çalışarak hürmetkârane ve dostane bir eda ile dedi ki:

— Telâş etme, Rıza! Biraz makul ol! Görüyorsun ki, bütün bu tramvay olayı bir hikâyedir. Seni buraya getirmek için tertip edilmiştir. Ben tramvayda mahsustan senin önüne gelip oturdum. Beni göreceğini biliyordum.

Onun için tramvaya benimle beraber dokuz adamım binmişlerdi.

Hepsine talimat vermiştim. Sen vatmana:

«Kapıları kapa! Taksim merkezinin önünde dur!» Emrini verince, basamakta duran iki adamın yere atladılar ve tramvayın arkasından gelen iki otomobilime işaret verdiler. Plân mucibince bu otomobillerden biri, kazaya uğramış gibi tramvayın yolunu kesecekti. Bu suretle hem karakolla tramvayın arasına bir engel koydum, hem de tramvay basamağından otomobilime kolay atlanabileceği için kaçmamı temin ettim. Beni tutan yolcuların hepsi kendi adamlarımdı. Sonra... Senin benim otomobille kaçtığımı görünce başka bir otomobil arayacağını biliyordum.

Onun için bu meseleye iki otomobil tahsis ettim.

Eğer tramvayda iken, arka tarafa bakabilmen mümkün olsaydı, bu iki otomobilinde ağır ağır tramvayı takip ettiğini görecektin.

Cingöz Recai'nin bu anlattıklarına pek ziyade alâkadar olan Mehmet Rıza, yarı hayret, yarı hiddetle sordu:

— Fakat bu kadar gürültüye ne lüzum var? Maksadın ne idi?

Cingöz Recai kemali ciddiyetle cevap veriyordu:

— Maksadım evvelâ biraz eğlenmekti; fakat hakikî maksadım, seninle hususî konuşmak arzusuydu. Mühim bir mesele için seni görmek istiyordum. Böyle oyunlar yapmazsam senin beni enseleyeceğini pek iyi bilirim.

— Benimle hususî ne konuşacaksın?

— Biliyorsun ki, ben artık hırsızlık işleriyle uğraşmıyorum. Çalmaktan vazgeçtim, tövbe ettim. Şimdi polise yardım etmek istiyorum. Memlekette bazı şerirlerin fenalıkları beni müteessir ediyor.

Şu, Şişli'de, Bomonti caddesinde, geçen hafta esrarengiz bir cinayet olduğunu tabiî hatırlarsın.

— Hani iki odalı bir evde, on dokuz yaşında bir genç katledildi de katili bulunmadı. Öyle değil mi?

— Evet... Ve katilinde bulunacağı yok galiba. Ben ümidimi kestim. Çünkü ne cinayetin niçin yapıldığını gösterir, ne de katilin hüviyetini tayine yardım olabilecek hiç bir iz yok.

— Tamam, gazetelerde bende okumuştum. Meseleye çok ehemmiyet verdim. Ve sana gayet garip bir şey söyleyeyim mi?

Mehmet Rıza hayretle Cingöz'ün yüzüne bakarak:

— Söyle! dedi.

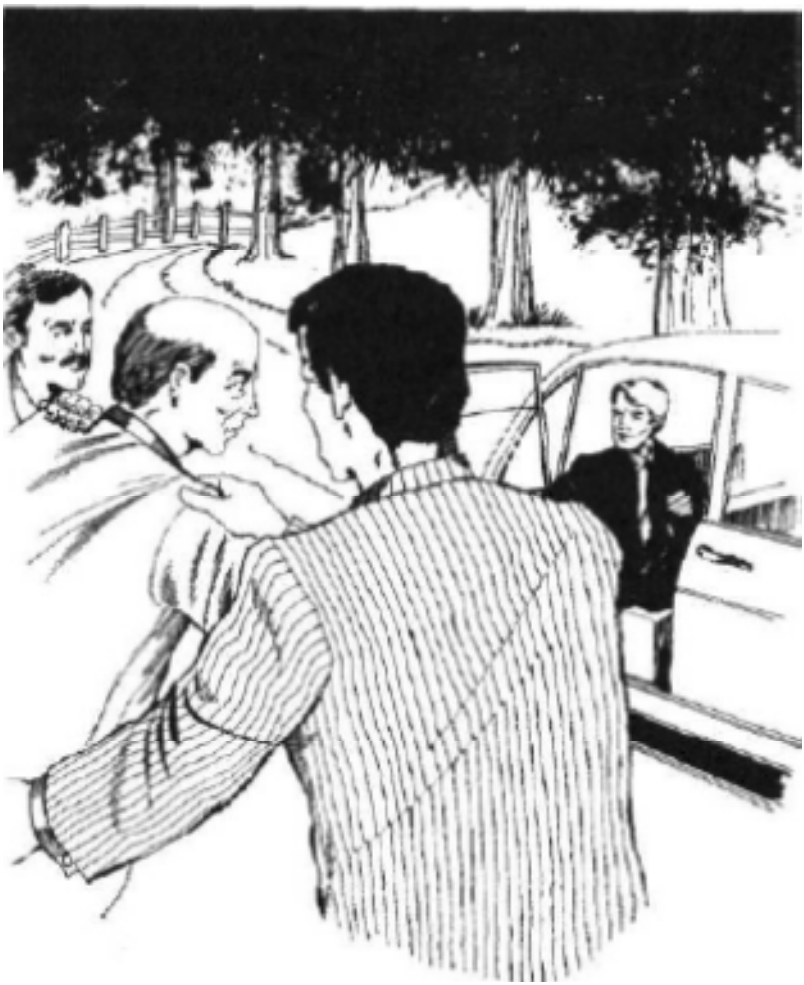
Cingöz Recai sakin bir tavırla:

— Katili de buldum! dedi.

Mehmet Rıza, kendi mesleğine çok ilişiği olan bu konudaki merakını gizlemeyerek sordu:

— Katili nasıl buldun? Hazır mı şimdi? Tevkif edecek miyiz?

— Hazır. Tevkif edeceksin. Nasıl bulduğuma gelince, eğer bana güvenirsen benimle beraber gelirsin, sana, birer birer, bütün izleri gösteririm ve katili elinle koymuş gibi yakalarsın.

Mehmet Rıza, hayret ve hiddetle sordu.

— Fakat şüphesiz bu beni ilgilendirir ve memnun eder.

— İşin yoksa, şimdiden bu aramaya başlarız.

— İşim yok.

— O hâlde, evvelâ, Bomonti caddesinde, cinayetin yapıldığı eve gideceğiz.

— Ben oraya çok gittim ve aramalarımdan hiçbir fayda hasıl olmadı.

— Meselenin esrarını anlamak için o eve girip çıkmak kâfi değildir Rıza. İçinde oturmak lâzımdır.

— E... Sen nasıl anladın?

— Ben o evde, gencin katledildiği odada oturuyorum?

— Ne vakit taşından oraya?

— Üç gün evvel, Rıza! Malûm ya, ev sahibi ihtiyar kadın, alt kattaki küçük odada oturur, üstteki odayı kiraya verir. Kiracısı delikanlı katledildikten sonra, oda boş kaldı. Geçen gün ben oraya gidip odayı tuttum. İçeride üç gün oturdum.

Ve bu müddet zarfında keşfettiğim şeyler şayanı hayrettir, Rıza! Şimdi sana hepsini birer birer göstereceğim.

— Yoksa bu işin içinde senin parmağında mı var, Recai?

— Asla. Benim hiç bir cinayetle alâkam olmadığını bilmez misin?

— Belki de bundan sonra...

— Hayır iki gözüm hayır. Bundan sonra değil, hiç bir zaman elimi kana bulamam.

— Peki, bu işlerle neden uğraşıyorsun?

— Vakit geçirmek için. Polise hizmet etmek için. Fakat bu sırada bana da beş on bin lira ekmek parası çıkarsa ne âlâ!

— Senin ekmeklerin o kadar pahalı mıdır?

— Ne yaparsın, kibarlık!

Mehmet Rıza, fazla çene çalmaktan yorularak:

— Pekâlâ... Bomonti'deki eve şimdi gidelim! dedi. Cingöz Recai, şoförlere lâzım gelen emri verdi; Mehmet Rıza'yı kemali hürmetle sağ tarafına oturttu:

— Ümit ederim ki Rızacığım, bugün beni enselemeye çalışmazsın; zira her türlü tertibat alınmıştır. Halka karşı mahcup olma! dedi.

Mehmet Rıza cevap vermemiş, içinden: «Ben seni yakalayacak zamanı bilirim!» demişti.

— I I I –

Bomonti'de cinayetin yapıldığı ev, küçük, ahşap, harap, iki katlı ve iki odalı bir bina idi. Otomobil evin önünde durdu.

Cingöz Recai, cebinden küçük bir anahtar çıkararak kapıyı açtı ve Mehmet Rıza'yı içeriye soktu. Yukarı katta, Cingöz'ün kiraladığı odaya çıktılar. O cinayet münasebetiyle, Mehmet Rıza bu eve altı yedi defa girip çıkmıştı:

— İşte, Recai! dedi. Gencin cesedi şu pencerenin önüne uzanmıştı. Fakir bir çocuk olduğu için yer yatağında yatıyordu. Göğsüne bir bıçak saplanarak öldürülmüştü.

O gece ev sahibi kadın evde yokmuş; kapıyı dışarıdan anahtarla açıp katil içeriye girmiş; demek ki, evin hususî vaziyetini az çok biliyor. Hâlbuki yaptığımız bütün tahkikatlarda, maktule garezi olan hiç kimse bulunmadığını öğreniyoruz. Öyle ise niçin öldürüldü? Cingöz Recai, meselenin iç yüzünü pek iyi bildiğini hissettirir bir tarzda gülümseyerek polis şefi dedektife sordu:

— Maktulün üzerinde evrak bulmadınız mı?

— Hiç! Yalnız... Yeleğinin cebinde bir kâğıt parçası vardı. Bu yırtık bir mektup köşesine benziyordu. Üstünde yalnız iki kelime okuduk: «Sevgili yeğenim» kelimeleri.

— Evet, biliyorum, gazeteler bu kâğıt parçasının büyütülmüş fotoğrafını da neşrettiler. İşte benim bütün keşfiyatım oradan başlıyor. Bak nasıl: Gazetede o kâğıt parçasının fotoğrafını görünce, dikkat ettim ki bu kâğıt, mektubun kat yerinden, fakat gayri tabiî olarak yırtılmıştır. Yani, birdenbire çekerek yırtılmıştır. Şimdi istersen bir tecrübesini yapalım. Bir kâğıdı kat yerinden şiddetle yırtarsak hasıl olan pürüzler başkadır; yavaşça yırtarsak hasıl olan pürüzler başkadır.

— Ben bu meseleyi merak ederek, ölünün elbisesini görmeye de muvaffak oldum. Kâğıt parçasının bulunduğu cebin kenarının biraz yırtık olduğuna dikkat etmiş miydin?

— Hayır! dedi.

— Ben bunu gördüm Rıza. Cebin kenarı yırtıktı. O hâlde, bu cebe zorla parmak sokulmuş, mektup oradan zorla çekilirken yırtılmış ve bir parçası içeride kalmıştır. Bu faraziye doğru olamaz mı?

— Olabilir.

— O hâlde bu mektupta bir muamma vardır, Rıza. Ben bu muammanın peşine düştüm. Evvelâ mektup Arapça yazılmıştır. Esasen maktul de Suriyelidir. Sıkı bir tahkikattan sonra maktulün Suriye'de zengin bir dayısı olduğunu öğrendim; siz bunu bilmiyor muydunuz?

— Hayır.

— Keza maktulün arkadaşlarından biri, bana, onun senelerden beri Suriye'deki dayısından büyük bir para beklediğini haber verdi.

Mehmet Rıza canlanarak gözlerini açtı:

— Ha... Bak... burası çok mühim.

— Evet... Burası mühim, cinayetin para için yapılmış olduğu anlaşılıyor. Cani, bunu gizlemek için, maktulün cebinden o mektubu çekerek almış ve parçası içeride kalmış.

— Şimdi biraz mesele aydınlanıyor.

— O hâlde, bu para Suriye'den çocuğa gönderilmiş midir? Gönderilmemiş midir? Bunu nasıl anlarsın?

— Bankalara sorarım.

— Bende Suriye bankasından işi tahkik ettim ve öğrendim ki, cinayetin yapıldığı gecenin gündüzünde, saat beşte, banka kapanırken, maktul oraya uğramış ve sekiz bin Mısır lirası almıştır!

Cingöz, Polis Hafiyesi Mehmet Rıza'ya, mektup birdenbire çekilerek yırtılmıştır, dedi.

Mehmet Rıza büsbütün canlanarak bağırdı:

— Bu muhakkak mı?

— Tamamıyla. Gidip sorabilirsin.

— Peki... Suriye bankası meseleyi gazetelerde okumamış mıdır? Niçin polise malûmat vermedi?

— Gariptir ki gazeteler maktulün hüviyeti hakkında pek az bilgi vermişlerdi, hatta Suriyeli olduğunu bile yazmadılar, banka bu maktulün 8.000 lira alan genç olduğunu hatırından bile geçirmemiştir.

— Bu da doğru, fakat,ölünün resimleri neşredildi. Bir ölü resmiyle diri resmi arasında fark vardır. Bundan başka, maktulü bankada bir iki kişi, bir iki dakika görmüştür. Tanımayabilirler.

— Evet. Bu cinayetin para için yapıldığı muhakkaktır.

— O pek ziyade muhakkak ya... Ona şüphe yok... Fakat dinle Rıza... Lütfen senin tahkikatına göre maktulün o gün kaçta bu eve geldiğini söyler misin?

— Mahallelinin ifadesine göre beşle beş buçuk arasında.

— Demek ki bankadan parayı alır almaz, hatta otomobille, doğru eve gelmiş.

— Buda muhakkak.

— Gece sokağa çıkmamış.

— Öyle.

— Gece yarısı katledilmiş.

— Evet.

— Nasıl olur bu Rıza? Bir adam, saat beşte bankadan para alıyor, hemen eve geliyor, görünmüyor, paralı olduğunu kimseye haber vermiyor, nasıl katlolunabilir? Düşün bakayım!

Mehmet Rıza kısa bir düşünceden sonra:

— Anlamıyorum, dedi. Belki bankaya bir arkadaşıyla gitmiştir.

— Yalnız gittiğini öğrendim.

Belki eve gelirken yolda bir arkadaşına rast gelmiştir.

— Bu zayıf bir ihtimaldir. O arkadaşı hemen maktulü öldürmeye karar vererek o gece niyetini gerçekleştirmeye kalkamaz. Arada nihayet beş saatlik bir müddet var. Anahtar tedarik etmesi bile kolay değildir.

— O hâlde?

— Peki bir faraziye kurmaya mecburuz. Düşün ki, maktul eve geldiği vakit, ev sahibi kadın evde idi, henüz sokağa çıkmamıştı.

— Evet.

— Demek ki bu kadın, belki de çocuğun bankadan para aldığını biliyordu.

— Fakat bilse söylerdi. İfadelerinde böyle bir söze rastlamadım.

— Bir müddet farzedelim ki kadın, çocuğa para geldiğini biliyordu ve bir müddet kadından şüphe edelim.

— Pekâlâ.

— Şüphe edince ne yapacağız?

— Kadının böyle bir cinayeti yapmaya muktedir olup olmadığını tesbite çalışacağız.

— Güzel düşünüyorsun Rıza. Bende bu kadın hakkında evvelâ sıkı bir tahkikat yaptım. Öğrendiklerim şunlar: Gayet para canlısı, cimri, edepsiz, bir kadın.

— Evet... Çehresi de bu tahkikatı kuvvetlendiriyor.

— Öyle ise farzedelim ki, bu kadın çocukta büyük bir para olduğunu anlayınca bu cinayeti tasarlamış, gece sokağa çıkmış ve gece yarısı, anahtarlarıyla gizlice eve girmiş ve cinayeti yapmış. Olamaz mı? Kadınlar arasında caniler yok mudur?

— Vardır.

— Pekâlâ. Ben düşüncelerimde bu neticeye ulaştıktan sonra, geldim bu odayı kiraladım. Kadın gündüzleri çıkıyor ve akşamları geliyor. Odasını kilitleyerek gidiyor. Fakat Cingöz Recai'ye kilit para etmiyordu? Odayı evvelki gün açtım ve bir iğnenin bile yerini değiştirmeden her tarafını aradım.

— Ne buldun?

Cingöz Recai, kemali sükûnetle, cebinden bir kâğıt çıkararak Mehmet Rızaya uzattı:

— Mektubun aslını buldum. Yani çocuğa dayısından gelen Arapça mektup ki, bir parçası da senin eline geçmişti. Mehmet Rıza, hem mektuba merakla bakıyor, hem de Cingöz'e:

— Aşkolsun, bravo, büyük muvaffakiyet! diyordu. Cingöz dedi ki:

— İstersen şimdi odayı yine arayalım. Sana sekiz bin Mısır lirasını gizleyen çekmeceyi de gösterebilirim. Fakat lanet karının gelmeye vakti yaklaştı. En iyisi, sen benim misafirim gibi bu gece kalırsın. Gece karının yanına gideriz. Her şeyi itiraf ettiririz.

-IV-

Kadın hava karardığı sıralarda eve geldi, odasına girdi ve kapısını kilitledi.

Mehmet Rıza ile Cingöz Recai, yemekten sonra, kadının kapısına vurdular ve içeri girdiler. Cingöz Recai, tebdil kıyafet ederek bir sakal takmış olan Mehmet Rıza'yı kadına göstererek dedi ki:

— Madam Vasiliki. Artık ben senin odanda oturmayacağım.

Bundan sonra bu bey senin kiracın olacak. İyi bir adamdır ister misin?

Madam Vasiliki, korkunç gözleriyle Mehmet Rıza'yı tepeden tırnağa kadar süzerek dedi ki:

— Niçin istemeyeyim? Kirasını verecek değil mi? Ayda on iki lira... İster iyi adam olsun, ister fena... bana ne? Cingöz cevap verdi:

— Arkadaşım sana ayda on iki lira verecek. Hem senin işine de yarar. Bir çok meziyetleri vardır. Gayet iyi fala bakar.

Her ihtiyar kadın gibi, Rum karısı da bu "fal" kelimesine ilgi gösterdi.

— Fala mı bakar?

— Ya... El falına bakar! İnsanın bir ay, bir sene, on sene içinde başına ne geleceğini, şimdiye kadar başından neler geçtiğini bilir.

Rum karısı, Mehmet Rıza'nın yüzüne hem merak, hem de korku ile bakmaya başlamıştı. Cingöz dedi ki:

— İstersen uzat elini de senin falına da baksın. Rum karısı, bu teklifi soğuk bir çehre ile karşılamış, fakat merakını da yenemeyerek:

— Baksın bakalım! dedi.

Mehmet Rıza, yavaşça kadına yaklaşarak:

— Uzat elini madam! dedi.

— Sağ elimi mi, solu mu?

— Her falcı sol ele bakar amma, ben sağa bakacağım. İhtiyar kadın sağ elini uzattı.

Mehmet Rıza, kadının avucuna dikkatle bakar gibi yaptıktan sonra, gülerek:

— Sen parayı çok seviyorsun, madam! dedi. Kadın, omuzlarını silkerek:

— Parayı kim sevmez? dedi.

— Sevmekten sevmeye fark vardır. Sen parayı çok çok seviyorsun.

Mehmet Rıza ihtiyar kadına; her falcı sol ele bakar ama ben sağa bakacağım, dedi.

— Demin aylık için söyledim de ondan biliyorsun. Mehmet Rıza güldü!

— Dur daha bakalım. Dahası var. Biraz sabret madam. Avucundaki şu çizgiden anlıyorum ki, bir kaç gün evvel senin eline büyük bir para geçmiş.

Bunu söylerken, polis şefi dedektif kadının yüzüne dikkatle bakıyordu. Rum karısı şaşaladı. Sanki birinden tokat yemiş gibi sarsılmıştı. Neden sonra kendine gelerek dedi di:

— Ben fakir bir kadınım. Elime büyük para nereden geçecek? Belki de bu efendiden kira aldımdı, odur...

— Hayır... Bu öyle beş on lira değil... Beş on bin lira!

— Sen deli mi oldun efendi? Benim beş on bin liram olsa burada oturur muyum?

— Madam. Fal bu. Belki yanlışlık var. Kızma.

— Nasıl kızmam, sen yalan söylüyorsun.

— Peki, öyle olsun; fakat... Sen on dokuz yirmi yaşında bir delikanlıyı düşünüyorsun.

— Ben mi? Sen divanemi oldun? Ben altmış yaşından sonra sevdalanacak mıyım?

— Sevda değil, madam, başka bir şey... Nasıl diyeyim. Bu delikanlının sende büyük bir hakkı kalmış. Kadın Mehmet Rıza'nın bu keşiflerine pek şaştığı için meraktan avucunu bir türlü çekemiyor, nasıl falcı bu? diye hayretle polis şefi dedektifin yüzüne bakıyordu. Mehmet Rıza, kadının avucuna daha yakından bakarak:

— Ay! diye bağırdı. Ay! Madam! Ben burada bir şeyler görüyorum.

Kadın pek ziyade telâş ederek:

— Ne görüyorsun?...

— Aman madam! Gözlerime inanamıyorum. Mehmet Rıza'nın bu garip sözleriyle bütün bütün telâşa düşen kadın, tekrarladı:

— Ne görüyorsun?

Mehmet Rıza, kadının korkunç yüzüne bakarak, yavaş yavaş, teker teker söyledi:

— Sen... Bu el ile... Bir bıçak... Tutmuşsun! Kadın bağırdı: Ben bu el ile her gün ekmek bıçağı tutuyorum. Ne varmış bunda?

— Ekmek bıçağı değil. Kanlı bir bıçak.

— Ben tavuk filan kesmem ayol.

— Tavuk filan değil.

— Nedir?

Mehmet Rıza, bu defa kadının yüzüne bütün dikkatiyle bakarak yine deminki gibi ağır ağır, tane tane söylemeye başladı:

— Sen! Bu bıçakla!.. Bundan bir hafta evvel!.. Yukarıki odada!.. Gece yarısı!.. Odanda kiracı olan!.. On dokuz yaşında!.. Suriyeli!.. Bir delikanlıyı!.. Öldürdün!.. Mehmet Rıza bu sözleri söylediği vakit, cadı karı sapsarı kesilmiş, gözleri fal taşı gibi açılarak polis şefi dedektifine baka kalmıştı.

Mehmet Rıza, kendi derin bakışları karşısında afallayan kadını daha fazla sarsmak için derhal takma sakalını çıkardı ve mektubun aslını da karıya göstererek dedi ki:

— Bak yüzün sapsarı şimdi düşüp bayılacaksın. Hiç inkâra kalkışma. Mektupta elimizdedir. Senin yastığının altından çıktı. Paralarda şu çekmecede kilitli. İnat edersen açar bakarız. Ben polis memuruyum. İnkâr etmezsen cezan hafifler. Yoksa hükümet seni asacaktır.

Fakat cadı karı söz söylemeye meydan bulamadan düşerek bayılmıştı. Cingözle Mehmet Rıza onu ayıltmaya çalışırken, Rum karısı farkında olmadan sayıklıyordu:

— Eyvah!... Ne dedim de ben elimi kana buladım... A bire kaymeni... beni asacaklar...

Cingöz, Mehmet Rıza'ya, pencereden; katil sana, paralar bana dedi.

Mehmet Rıza, derhâl cebinden bir kelepçe çıkararak kadının bileklerine geçirdi; Cingöz Recai'ye dönerek dedi ki:

— Paralar şu çekmecede değil mi?

— Evet Rızacığım. Anahtarlarda karının üstündedir. Mehmet Rıza, hemen karının koynundan bir anahtar kümesi çıkararak onlarla çekmeceyi açmaya uğraşıyordu. Beş dakika kadar bu işle uğraştıktan sonra çekmeciyi açtı, fakat içinde on para yoktu. Hemen Cingöz'e dönerek sormak istedi.

Fakat usta hırsız, odadan kaybolmuştu. Mehmet Rıza hemen dışarıya fırlamak isterken, odanın sokak tarafındaki pencereden Mehmet Rıza'ya bir selâm vererek bağırdı:

— Boşuna para arama. Ben bu sabah onları cebime yerleştirdim, deve yaptım. Fakat caniyi de sana teslim ediyorum. Katil sana, paralar da bana!

Mehmet Rıza, hemen sokağa fırlamak istedi, fakat kapı dışarıdan kilitlenmişti.

— SON —

DÜŞMAN ŞAKASI

-I-

Meşhur başkomiser Mehmet Rıza, şüphe yok ki, yalnız memleketimizin değil, bütün dünyanın en kıymetli emniyet mensuplarından biri sayılabilir. Bununla beraber, yine şüphe yoktur ki dünyanın en kıymetli polis memurları içinde, mesleklerinde bazı muvaffakiyetsizlikler mukadderdir.

Zira, ne kadar olsa, polis mesleğinde tesadüflerin de az çok hissesi vardır. Yalnız bu tesadüflerin kötü neticeleri yüzündendir ki, Mehmet Rıza için bugüne kadar mel'un rakibi Cingöz Recai'yi yakalamak mümkün olamamıştır. Şunu temin ederim ki, Mehmet Rıza, hâlâ bu muvaffakiyetinden ümidini kesmiş değildir. Günün birinde, mutlaka, Cingöz Recai'yi adaletin pençesine teslim edebileceğine inanıyor.

Mehmet Rıza bu kanaatinde çok aldanmıyor. Bunu kendi tecrübeleri de teyit etmektedir. Şimdiye kadar sekiz on defadan fazla, başkomiser meşhur hırsızı yakalamış, fakat kötü tesadüflerin aksilikleri yüzünden onu elinden kaçırmıştır.

Bundan cesaret alan mel'un hırsız, Mehmet Rıza ile alay etmek, onu kızdırmak için küstahlık derecesine varan hareketler yapıyor.

Cingöz Recai'nin Mehmed Rıza'ya karşı gösterdiği cesaretler o derece hayret vericidir ki, bu adamın kendini ateşe atmaktan nasıl korkmadığını insan bir türlü anlayamaz. Bu kitaptaki olay, Cingöz'ün Rıza'ya karşı gösterdiği hile ve cesaretin olağanüstü oluşunu anlatacaktır.

* * *

Mehmet Rıza Sultanahmet'te oturur. Güzel, büyük, zengin bir evi vardır. Başkomiser, zevk sahibi bir insan olduğu için evini hem maddeten hem manen değerli olan en güzel eserlerle süslenmiştir. Bazı antika eşyası, ecnebilerin bile takdirini kazanmış ve satılacak olsa binlerce liralık bir gelir temini imkânını açığa çıkarmıştır. Mehmet Rıza bekârdır. Ömründe hiç evlenmediği gibi kadınlarla kötü dostluk münasebetleri de yoktur. Bütün mütehassıs meslek adamları gibi, Mehmet Rıza'da kadınlara pek önem vermemiştir.

Sultanahmet'teki evinde bir uşağı ve bir hizmetçisi vardır. Bu insanlar on iki ve on beş seneden beri başkomiserin ev hizmetine bakarlar ve son derece sadıktırlar. Mehmet Rıza, işi olmadığı zamanlar bile evde oturmayı âdet edinmiş bir adam değildir. İşsiz gecelerinde sabaha kadar dolaşarak bir çok şüpheli insanların peşine takıldığı ve böylece mesleğinde tecrübeler yaptığı olağan işidir.

Bir yaz gecesi akşamı da Mehmet Rıza yemeğini yer yemez sokağa fırladı ve hiçbir pastacıda oturmadan, hiçbir sinemaya veya bahçeye girmeden, bir çok sokaklarda, evlerin etrafında saatlerce dolaştı. Mehmet Rıza'nın ne düşündüğünü ve ne yapmak istediğini bilmeyenler, onun her vakit böyle geceyarılarına kadar birçok sokaklarda dolaştığını görseler, belki de deliliğine hükmederler. Başkomiser, o yaz gecesi de, geceyarısından iki saat sonraya kadar vakit geçirdikten sonra, otomobille evine geldi ve çarçabuk soyunarak yatağına girdi. Gerçekten yorulmuş olduğu için hemen uyudu. Uykusu hafif olmakla beraber muntazamdır. Harici bir ses veya tesir olmazsa Mehmet Rıza uyanmaz.

O gece, müstesna olarak uyandı. Çünkü başının üstünde, saçlarının arasında garip bir sertlik hissetmişti. Gözlerini açmasıyla silâhım almak için elini yastığının altına sokması bir olmuştu.

Gözlerini açtığı vakit karşısında gördüğü insanı tanımakta hiç gecikmedi: Cingöz Recai!

Müthiş hırsız, elindeki silâhın namlusunu Mehmet Rıza'nın saçları arasına sokmuş, ayakta, gayet sakin, hatta biraz da gülümser

duruyor, boş kalan eliyle de yumruğunu sıkarak komiserin yastığına bütün kuvvetiyle bastırıyordu. Öyle ki Mehmet Rıza, silâhını almak için soktuğu elini yastığın altından çıkaramadı. Mehmet Rıza bu sahneyi hiç unutmaz; nasıl hatır ve hayalinden geçirebilirdi, Cingöz Recai, bir gecede kendi evine gelecektir. Buna kim inanır? Bir hırsızın cesareti ne kadar büyük olursa olsun, bir polis memurunun evine girecek derecede ileri varamaz. Cingöz Recai,çok deli, ya pek harikulade bir mahluk olabilmelidir ki, bu hadiseye inanılabilsin. İsminden de anlaşılır ki, Cingöz ne aptal, ne de delidir.

Recai, yastığın üstüne yumruğuyla o kadar şiddetli basıyordu ki, Mehmet Rıza'nın eli acıdı ve yüzü buruştu.

O zaman galip hırsızın yumuşak ve mülayim sesi çıktı:

- Bırak şu silâhı da tatlı konuşalım Rıza.

Mehmet Rıza, elini yastığın altından çekmek mecburiyetini hissetti ve Cingöz oradan silâhı aldı. Şimdi elinde iki silâh vardı.

Silâhların ikisini de pantolonunun yan ceplerine sokarak yatağın kenarına oturdu ve o sırada yatağın içinde doğrulan ve oturan Mehmet Rıza'ya gülerek baktı:

- Hiç bu vakit misafir gelecek diye ümit etmezdin değil mi Rıza?

Mehmet Rıza, artık tamamıyla dağılan uykusunun ilk sersemliğinden kurtulduktan sonra, odaya bir göz gezdirerek, hırsızla baş başa kaldığını gördü ve sordu:

- Yalnız mı geldin? Cingöz başını salladı:

- İşte onu yapamadım. Yalnız gelmek isterdim, korktum. Evvelâ senin uşakla hizmetçiyi zaptedecek ikişer kişi lâzımdı.

En aşağı üç kişi olmamız icap ettiğini anladım. Ne ise... Rıza'cığım... Her şey olup bitti ya.. Mehmet Rıza, karyolasında oturan Cingöz'e baktıkça gözlerine inanamıyor, rüya gördüğünü zannediyordu. Ne cüret! Ne küstahlık! Bu herif artık işi adam akıllı azıttı! Bu mel'unu boğmak, yahut etlerini paramparça ayırmak

lâzım! Bu yaptığı edepsizlik havsalaya sığar şey değil! Vay mel'un! Vay alçak!

Cingöz, Mehmet Rıza'nın kızdığını anlıyor, herhalde biraz bu rakibini yumuşatmak için mülayim sözler söylemek istiyordu:

- Rıza... Kızma... İstersen hemen çıkar giderim. Kimse benim buraya geldiğimi duymaz. Katiyyen seni rahatsız etmeyi arzu etmem. Söyle bana... İstersen çıkıp gideyim.

- Buraya niçin geldin?

- Hem ziyaret, hem ticaret için... Vallahi bu iki sözümde doğrudur, Rıza. Uzun zamandan beridir iş yapmadığımı biliyorsun.

Doğrusunu istersen avuç dolusu para sarfettiğim için biraz da züğürtledim. Şöyle tatlı bir iş yapmak istiyorum. Kimi soyayım? Artık bu memlekette zengin kalmadı. Biraz da orta hallilere hatır soralım dedim. Aklıma sen geldin. Hem dostumdan birkaç şey alırım, hem de kendisiyle biraz konuşurum diye geldim.

- Ben burada iken sen çöp bile alamazsın Recai!

- Biz burada konuşurken adamlarım aşağı katta arı gibi çalışıyorlar, Rıza... -Kim?

- Adamlarım.

- Nerede?

-Aşağı kattaki odalarda... Hani senin bir antika odan varya... Orası şimdi çırılçıplak olmuştur. Mehmet Rıza karyoladan fırlamak istedi, fakat Cingöz yumruğuyla rakibinin göğsünü kakıştırarak:

- Lütfen kımıldama! dedi.

Başkomiserin hâlâ yerinden kalkmak arzusundan vazgeçmediğini görünce:

- Nafile telâş ediyorsun, Rıza! Oda kapısı kilitli. Dışarı çıkamazsın. Her şey vaktiyle düşünülmüştür. Bu gece bazı kıymetli şeyler feda edeceksin, çare yok... Ama farzet ki bunları senden

ödünç alıyorum. Günün birinde kârıyla ödemek nasip olur inşaallah... O vakit Cingöz'ün ne kibar insan olduğunu da anlarsın.

Bunu söyleyerek Mehmed Rıza'ya bir de sigara ikram etti.

-II-

Gerçekten aşağı kattan birtakım sesler, duvardan sökülen, yerde sürüklenen eşya sesleri, sandık kapağı açılıp kapanışından çıkan gürültüler işitiliyordu. Cingöz Recai Mehmet Rıza'nın nazarı dikkatini bu seslere davet ederek dedi ki:

- Sana ait eşyanın yerlerinden söküldüğünü işitmek biraz ağır gelir... Amma, bu senin mesleğin için faydalı bir şeydir. Eşyası çalınan zavallıların halet-i ruhiyeleri hakkında iyi fikir edinmiş olursun. Bak şimdi ben madeni bir takım sesler işitiyorum, bunlar nedir?

Mehmet Rıza teessürle başını sallayarak:

- Gümüş antika sofra takımlarım vardı. Galiba onları kaldırıyorlar! dedi.

- Çok kıymetli miydi Rıza?

- Kıymetli de söz mü?

- Söylede yüreğime su serpilsin iki gözüm.

- Çok kıymetli.

- Gümüş değil mi?

- Gümüş ve antika.

- Ha... Antika!

- Bana ecnebiler o takım için beş bin lira verdilerde güldüm, vermedim. Emin ol ki bunları götürürsen seni öldürürüm.

- Bana bir hizmet etmiş olursun Rıza, şu acı hayattan kurtulurum.

Mehmet Rıza, tekrar karyoladan atlamak için yorgan altından çıkardığı ayakları ile Cingöz'ün karnına bir tekme indirmek istemişti.

Fakat rakibinin en küçük hareketini gözden kaçırmayan Recai bu darbeden kurtulmaya muvaffak oldu:

- Rica ederim, dedi, uslu otur Rıza!.. Ben seni bu kadar severim; seni her zaman ararım da sen bana tokat tekme ile mukabele edersin.

- Fakat bunu unutmayacaksın, Recai! Ben sana bu küstahlığının neye mal olacağını göstereceğim. Bu edepsizliğini fitil fitil burnundan getireceğim.

-Ah Rıza'cığım... Her zaman böyle söylersin. Fakat yine dostluğun galip gelirde bir şey yapmazsın.

- Görürsün, görürsün, ayinesi iştir kişinin...

- Lâfa bakılmaz.

- Seni bir köpek ölüsü gibi yerlerde sürükleye sürükleye karakola götüreceğim.

- Beni öldürdükten sonra istediğin kadar istediğin şeyi yapabilirsin.

- Sen sehpada can vereceksin.

- Kaç defa beni asılmakla tehdit ettin. Adam asmak bu kadar hoşuna mı gidiyor?

- Senin gibi rezilleri asmak büyük bir zevktir!

O sırada aşağı katta büyük bir gürültü koptu. Cam kırılışına benzeyen bir ses duyulmuştu. Mehmet Rıza kulak kabartarak:

- Hayvanlar! dedi, evimi mahvediyorsunuz! Cingöz gülüyordu:

- Bir şey olmaz, merak etme!

- Nasıl olmaz! Gürültüyü duymadın mı? Evimi yıkıyorlar.

- Bu bana çekilen bir işarettir. Özellikle bilerek yapılmıştır. Korkma!

- Ne işareti?

- Sen anlamazsın.

- Böyle işaret mi olur? Kıyameti koparıyorlar.

- Şüphesiz bana işittirmek için biraz fazla ses çıkarmaları lâzım.

- Şimdi bu işaretin manası mı var?

- Evet. Ben şimdi bu gürültü ile haber alıyorum ki, antika odasının soyulması bitmiştir. Başka odaya, salona geçiyorlar. Orası da bittikten sonra ziyaretim tamam olacak.

- Bu eşyayı nasıl taşıyacaksın?

Eşyaların çoğu taşınmıştır bile... Zaten hepisi bir sandık bile tutmaz. Peyderpey pencerelerden sepetle sokağa sarkıtılıyor, oradan taşınıyor.

- Küstah!

- Niçin Rıza?

- Bu ne cesaret ulan? Benim evime gelmeye nasıl cesaret edebiliyorsun.

- Burada yanlış bir düşüncen var Rıza... Bir polis memurunun evi diğer insanların evinden daha kolay soyulur.

Çünkü bu hırsızlık hiç kimsenin, hatta bizzat o polis memurunun bile aklından geçmez.

Bu sırada ikinci bir gürültü işitildi. Cingöz Recai doğruldu:

- Ha... Salonda bir şey bulamadılar, işareti çabuk verdiler.

Öyle ya... Misafir odalarında kıymetli değil, süslü eşyalar bulunur.

Cingöz Recai birdenbire karyoladan atlayarak oda kapısına fırlamıştı.

Mehmet Rıza'da hemen yataktan.fırlamak istemiş fakat entarisinin eteklerinin şilteye takılı olduğunu görmüştü. Cingöz kapıdan çıkarken:

- Her şey vaktiyle düşünülmüştür! dedi.

Başkomiser öfke ile entarisinin eteğini ve şilteyi parçalayarak yataktan atladı. Kapıya koştu, fakat bu iş onu geciktirdiği için Cingöz'e yetişememiş, ancak, hırsızın merdivendeki pencereden dışarı atladığını görmüştü. Evvelâ pencereye gitti ve sokakta Cingöz'ün koştuğunu gördü, sonra hemen aşağı inerek çıplak ayaklarına kunduralar geçirdi, sokağa fırladı ve caddeye çıktığını gördüğü Cingöz'ün arkasına takıldı.

Hırsız olanca kuvvetiyle caddede koşuyordu. Mehmet Rıza kuvvetli elektrik lâmbaları altında, o kıyafetle koşmaktan utandığı için bir polis memuruna Cingöz'ün kaçan gölgesini gösterdi:

- Ben Mehmet Rıza'yım. Bu kaçan herif Cingöz'dür. Peşine düş. Yakalarsan seni merkez memuru yaptırırım Haydi! Koş! Atıl! Göreyim seni!

Polis, yayından fırlayan ok gibi ileriye atıldı. Hemen eve döndü. Sokak kapısı açıktı, doğru yatak odasına çıktı. Fakat içeriye girer girmez, peri masallarmdaki devlerden birini görmüş gibi ağzı parmağında kalarak hayretlere daldı. Cingöz Recai orada idi. Odanın ortasında durmuş cigara içiyordu. Mehmed Rıza'yı görünce güldü:

- Yahu! Rıza! Bu kıyafetle dışarı çıkılır mı? dedi Mehmet Rıza, içinden: "Bu şeytan buraya nereden, ne vakit geldi?" diye düşünerek gerçek bir hayretle hırsızın yüzüne bakıyordu:

- Mel'un! Rezil! Nereden çıktın? diye bağırdı. Cingöz, eksilmeyen kahkahalarını salıveriyordu:

- Sübhanallah! Ben zaten burada idim. Bir yere gitmedim ki... dedi.

- Nasıl gitmedin? Rezil! Nasıl gitmedin? demin pencereden sokağa atlayan, beni koşturan sen değil miydin?

- Hayır!

- Nasıl hayır!

- Hayır dedim ya... Ben buradayım... Demin kapıdan çıkar çıkmaz sofada bir sobanın arkasına gizlendim. O sırada plân mucibince adamlarımdan biri pencereden atlayacaktı. Sen onu ben zannedecektin. Nitekim öyle oldu. Peşine takıldın!

- Mel'un!

- Ben sana her şey evvelce düşünülmüştür, diyorum. "Mehmet Rıza" gibi meşhur ve kıymetli bir polis memurunun evine kollarımı sallaya sallaya giremezdim ya...

Bazı şeyler düşünüp hazırlamaya mecburdum.

- Mel'un!

- Hem bir maksadım daha vardı ki, oda seni yatakodandan çıkararak biraz buralarını ellemekti. Kusura bakmazsın. Şu dolabında biraz para buldum. Bir iki kıymetli mücevherin de varmış, onlarıda aldım. Bak! Fakat Cingöz Recai cebinden mücevher çıkaracağı yerde bir avuç toz çıkararak Mehmet Rıza'nın gözlerine savurmuştu.

Komiser memuru haşlanan gözlerini yumarken Recai odadan dışarı çıkmış kapıyı dışarıdan kilitlemiş ve gürültülü adımlarla merdivenleri inmişti.

-III-

Mümkün mü ki bu olay duyulmasın! Mehmet Rıza'nın evinin Cingöz Recai tarafından soyulduğu derhâl hertarafa yayılmıştı. Bu mesele herkesi o derece hayretlere düşürdü ki, bir müddet hiç kimse buna inanmadı. Fakat Mehmet Rıza, gazetecilere meselenin bütün gerçeğini kendi ağzıyla hikâye edince artık kimsede şüphe

kalmamıştı. Cingöz Recai'de her vakit âdeti olduğu gibi, işi kamu oyuna açıklamak için gazetelerde bir mektup neşretmişti:

"Çarşamba gecesi, saat ikiyi kırk geçe, üstadım Mehmet Rıza'nın evini ziyaret ettiğim şayiası doğrudur. Kendisine de söylediğim gibi, bu hareketimden maksadım hem ziyaret, hem de biraz ticaretti. İki maksadıma da muvaffak oldum. Üstadıma arz-ı hürmet etmek fırsatını kaçırmadım. O da bana diş kirası olarak beş altı bin liralık nadide eşya verdi. Mesele bundan ibarettir.

Cingöz Recai"

Mehmet Rıza ise gazetelere şu beyanatta bulunmuştur:

"Çarşamba gecesi, uzun bir teftişten dönerek yorgun argın yatağa girdim. Uykum muntazamdır. Biri beni uyandırmazsa fasılasız uyurum. Gece saat iki sıralarında Recai tarafından uyandırıldım.

Mel'un hırsız evimi soymak için kendine mahsus bir çok şeytanî hileler düşünmüştü, itiraf ederim ki, beni tamamıyla âciz bırakmaya muvaffak oldu. Adamları aşağı katta antika ve misafir odalarımı soyarken, ben elim kanadım kımıldamadan Cingöz'le başbaşa oturup konuşmaya mecbur oluyordum.

Fakat şunu söyleyeyim ki, ömrümde hiçbir gün evimin soyulacağını hatırımdan geçirmediğim için hırsızlara karşı bir tedbir de almamıştım. Hatta sokak kapım bile kilitli değildi. Bunu pek iyi bilen Recai, adi bir maymuncukla kapıyı açıp içeri girmiş ve uşağımla hizmetçilerimi bağlıyarak odalarında hapsetmeye muvaffak olmuştur. Zararım tahminen beş altı bin liralık bedeldir. Gününbirinde bu adamı mutlaka tutuklayacağıma emin olduğum için bu zararı kendisinden tahsil edeceğime kaniyim ve şimdilik hiç telâş etmiyorum.

Mehmet Rıza"

Meşhur ve kıymetli başkomiserin bu mektubu, gazetelerde neşredildikten bir gün sonra geceleyin, Mehmet Rıza yatağına yatarken, telefonu çalındı.

- Alo... Neresi?..

- Yabancı değil.

- Alo... Kimsiniz?

- Yabancı değil.

- Tanıyamıyorum. Uykum var.

- Biraz dikkat!

-Alo... Kimsiniz? Şimdi telefonu kapayacağım.

Cingöz Recai'nin kahkahası âdeti olduğu üzere telefonda çınlamıştı:

- Rıza, benim.

- Patla!

- Gazetedeki o güzel mektubundan sonra, bana hiddetli olacağını zannetmiyordum.

- Patla!

- Başüstüne. Emredersin, patlayayım, çatlayayayım... Ne istersen yaparım.

- Yine ne istiyorsun? Uykum var benim, lütfen başımdan def olur musun!

- Emrettiğin her şeyi yaparım. Fakat seninle azıcık konuşmak istiyorum. Kıymetli uyku vakitlerinden üç dakikasını bana ayırmak lütfunda bulunmaz mısın?

- Ne konuşacaksın?

- Bir şey.

- Ne?

- Acele etme. Lütfen dinle.

- Söyle.

- Hiddetlenme. Nazik ol. Senin menfaatine uygun lâf söyleyeceğim.

- Patla, söyle.

- O... İşte bu olmadı. Silâh gibi ağız kullanıyorsun. Patla, çatla, ne demek bunlar?

- Uzatma lâkırtıyı... Ne söyleyeceksen çabuk söyle!

- Lâkırtıyı sen uzatıyorsun, beni rahat rahat dinlemiyorsun ki..

- Çenen tutulsun, ne söyleyeceksen söyle.

- Fakat şu kaba laflan bırak. Ben senin bir tatlı sözüne canımı kurban ederim. Kuzum Rıza, öfkelenme, beni dinle.

- Hâlâ uzatıyorsun.

- Sana bir şeyler soracağım. -Sor!

- O senin gümüş antika sofra takımları gerçekten emsalsiz bir mal mıdır?

- Emsalsizdir.

- Beş altı bin lira verilse bulunamaz mı?

- Hayır!

- Sen bunun parasını, antikaya merakın olduğu için mi saklıyorsun?

- Parası için olsa idi satardım.

- O hâlde bu takımın benim tarafımdan çalınmasına çok canın sıkıldı!

- Değil mi öyle Rıza?

- Ha?..

- Alo?..

- Alo?..

- Rıza! Rıza!

- Söyle.

- Niçin cevap vermiyorsun?

- Aptalca şeyler soruyorsun.

- Neden iki gözüm?

- Canım sıkıldı da söz mü?

- Canının sıkıldığını biliyorum, fakat teessürün derecesini öğrenmek istiyorum.

- Son derece.

- Son derece ha...

- Evet.

- Bu takımı yine sana ucuz fiyatla satsam, alır mısın?

- Ucuz fiyat ne kadar.

- Bir iki yüz liraya.

- Bin lira veririm!

- Peki... Bir de eski japon vazosu var. Galiba öteki eşide hazineyi hümayunda imiş. Onun kıymeti ne?

- Şimdi onun çok taklitleri var. Mamafih yedi yüz lira idi.

- Bu vazoyu da ister misin?

- Tabiî.

- Satın almak?

- Olur.

- Ne verirsin?

- İki yüz lira.

- Bu da iyi. Bir de çekmece var.

- Var.

- Nedir o?

- Hint işidir.

- Para eder mi?

- E h .

- Onu da sana satabilir miyim?

- Peki.

Cingöz telefonda bir kere daha güldü:

- Rıza'cığım... Birkaç gece evvel senin evinden aldığım bütün eşyayı yarın gece aynı saatte sana getireceğim ve yerli yerine koyacağım. Bir kıl bile çalınmış olmayacak. Ben sana bir şaka yapmak istedim.

Yoksa dostunun evini soyan adi hırsızlardan değilim. Bunu göreceksin. Yarın gece... Aynı saatte... Bütün eşyan gelecek!.. Fakat son defa, bir kere daha hatırlatırım ki, beni yakalamak için bir takım ukalalık yapma ki, hiç lüzum yoktur!

-IV-

Hep bu hareketler Cingöz'e mahsus şeylerdi. Fevkalade cesareti ve hilekârlık kabiliyeti olan bu mel'un, bu cesaretini ve hilesini her vesile ile ispat etmek için akla ve hayale gelmeyen vaziyetlere kadar sokulmaktan korkmazdı. Mehmet Rıza bey iyi bilirdi ki, bu herif, çaldığı eşyayı iade edecektir. O zamana kadar Recai, Mehmet Rıza'ya ne kadar söz verdiyse hepsini yerine getirmişti. Birçok defalar usta hırsız, başkomisere randevu verir ve hepsine tam sadakatle icabet ederdi. O gecede, Cingöz Recai'nin eşyayı getirmek için Mehmet Rıza'nın evine geleceği muhakkaktı. Fakat nasıl? Artık burada hırsızın kullandığı usullerden hangisini tercih

edeceğini tahmin etmek kolay bir şey değildir. Mutlaka eşyayı getirecek, mutlaka! Mutlaka! Evet... Mehmet Rıza, Cingöz'ün bu eşyayı çalacağını ummazdı. Ne olursa olsun bu serseri, adi sokak hırsızları gibi pespaye değildi.

* * *

O gece, akşamdan, Mehmed Rıza uşağıyla, hizmetçi kadını karşısına çekti.

- Oturun şuraya ve beni iyi dinleyiniz! dedi. Senelerden beri Mehmet Rıza'ya hizmet eden bu adamlar, efendilerinin bu kadar ciddiyetle kendilerini karşısına çektiğini görmedikleri için tekdir edilecekleri korkusuyla müteessir oldular. Mehmet Rıza dedi ki:

- Geçen gece başımıza gelen şey, hep bizim evimize hırsız gireceğini vaktiyle düşünmemekten ileri geldi. Ben bile, doğrusu, benim evime hırsız girmeye cesaret edebileceğini hatırıma getirmiyordum. Kabahat en ziyade bendedir. Sizin hiç suçunuz yoktur. Fakat bir daha sefere hepimiz gözlerimizi dört açmalıyız.

Cesur olduğunu efendisine göstermek ihtiyacını hisseden ahçı kadın âdeta yumruklarını sallayarak bağırdı:

- Bundan sonra haddine mi düşmüş ki hırsız bizim eve kırılası ayağını atacak?

- Neye güvenerek bunları söylüyorsun Fatma hanım?

- Kapının sürgüsünü çeker, rahat rahat uyurum, Rıza bey.

Rıza güldü:

- Yeni hırsızların öyle sürgüden mürgüden anlamazlar. Hele bu Cingöz Recai çifte kol demirli kale kapılarını açar. Senin sürgün kaç para eder?

- Ya ne yapacağız?

- Benim dediğimi yapacaksın. Şimdi anlarsın. Fakat daha evvel şunu bil ki bu gece sabaha kadar bize uyku yok.

- Sabaha kadar mı?

- Evet.

- Neden?

- Bu gece yine gelecek. -Kim?

- Hırsız.

- Nasıl hırsız?

- Basbayağı hırsız.

Ahçı kadın, bir şey anlayamayarak, pek ciddi söz söyleyen efendisine hayretle bakıyordu:

- Hırsız, geleceğini haber verir mi hiç? dedi.

- Bu hırsız haber verir.

- Bu hırsız kim?

- Cingöz.

Uşak da, hizmetçi de, Cingöz ismini işitince doğruldular:

- Yine o domuz şeytan mı gelecek?

- Evet.

Hizmetçiler biraz da korkudan titremeye başlamışlardı. Efendilerinin yüzlerine bakarak mırıldandılar:

- Yine o herif gelecek ha... Uşak dedi ki:

- Beni geçen gece bağlarken kaburga kemiklerimi kırıyorlardı. Ahçı kadın bağırdı:

- Ya ben... Boğuluyordum. Ağzıma iki yumruk büyüklerinden yağlı bir paçavra tıkadılar.

- Beni de ağaç gibi silkelediler. Mehmet Rıza hizmetçilerinin sözün kesti:

- Peki... O geceyi şimdi bırakalım. Bu gece başka şey yapacağız.

- Aman bari eve polis getirseydiniz...

- Gelecek... Yalnız kalmayacaksınız. Siz yine ayrı ayrı odalarınızda oturacaksınız. Lâmbalarınızı söndüreceksiniz. Ben size birer düdük vereceğim. Odanızın kapısı, yahut penceresi hafifçe kımıldayacak olursa düdüğü öttüreceksiniz.

- Rüzgârla kımıldarsa?

Ha... İşte o fena... Kapı veya pencere rüzgârla kımıldarda ikinizden biriniz aptallık ederek düdük çalarsanız işler çorbaya döner. Siz hiç uyumayacaksınız ve kapı ile pencereye iyi dikkat edeceksiniz.

- Bu kadar mı?

- Evet.

- Şimdiden odalarımıza çekilelim mi?

- Akşama daha dört saat var. İsterseniz şimdi gidip biraz uyku kestiriniz!

Mehmet Rıza, hizmetçilerine birer düdük verdikten sonra biraz uyumak üzere onları odalarına yolladı. Kendi de evin içini ve etrafını dolaştıktan sonra plân ve kroki üzerine etkili mükemmel bir tuzak kurdu. O surette ki, icâp eden noktalara birer memur yerleştirildiği takdirde evden hiçbir kimsenin kaçmasına imkân yoktu. Başkomiser bu plânının şimdiye kadar tertip ettiği birçok kuşatma ve tutuklama projelerinden çok daha mükemmel olduğuna da emindi.

* * *

Akşam üstü hizmetçiler odalarına çekilmişler; icabeden memurlar, Mehmed Rıza'nın tayin ettiği noktalarda gizlice beklemeye başlamışlardı. Bu suretle plânın tatbikatına başlanmış oluyordu. Başkomiser yatak odasına çıkarak şezlonguna uzandı ve bir sigara yaktı. Mehmed Rıza için artık Cingöz'ü tam bir sükûnetle ile beklemekten başka yapılacak bir şey kalmıyordu.

Saat ikiye kadar vakti kitap okuyarak geçirdi. O zamana kadar Cingöz'ün gelmeyeceğine emindi. Fakat sonra asabileşerek yatak odasında gezinmeye ve sık sık saatine bakmaya başladı. Daima bir gürültü bir ses bir düdük sesi bekliyordu. Fakat saat üçe, dörde kadar hiç ses çıkmadı. Hatta... Saat beşte bile ses yoktu. Horüzlar ötmeye başlamıştı. Perdelerin arasından şafağın ilk mavi ışıkları gözüktü. Mehmet Rıza, plân mucibince güneş doğuncaya kadar odasından çıkmadı.

Sabah olunca evvelâ antika odasına koştu. Hiçbir şey değişmemişti.

Sonra uşağın odasına giderek, onu elinde bir düdükle uyanık buldu:

- Ahmet! Yok bir şey değil mi?

- Yok efendim.

Sonra ahçı kadının odasına gitti. O da elinde bir düdükle uyanık duruyordu:

- Fatma hanım, ne haber?

- Hiç... Farelerden başka takırdayan olmadı. Hele pencere, kapı, hiç tıkırdamadı.

Mehmet Rıza, çeşitli yerlere yerleştirdiği memurlarla da görüşünce Recai'nin o gece kesinlikle gelmediğini anladı ve hırsızın yalan söylediğine hükmetti.

Fakat o gün Mehmet Rıza, Cingöz'den şu mektubu almıştı: "Muhterem Rıza!

Dün gece çok yoruldun, uykusuz kaldın, beni bekledin; fakat ben sözümde durmamış değilim. Antika odana git. Büyük çini sobanın kapağını aç. Bütün çaldığım eşyayı iğneden ipliğe varıncaya kadar orada bulacaksın. "Ne vakit? Nasıl onları getirdin1?" diye de sorma. Çok basit. Ben aşağıya götürmemiştim ki, getireyim! Adamlarım eşyayı çalarak sobanın içine doldurdular. Maksadım sana bir azizlik etmekti. Yoksa seni soymaya tenezzül etmem. Eşyan hırsızlık gecesinden beri sobanın içinde uyukluyor. Oraya bakmak hatırından geçseydi, çoktan bulacaktın. Görüyorsun ki, bütün bunlar seni ve kendimi eğlendirmek için yaptığım bir dost şakasından ibarettir. Cingöz Recai"

-SON-

Ayhan Hoca
Digitally signed by Ayhan Hoca
DN: cn=Ayhan Hoca, o=Home Company, ou=Editor, email=ayhanhocha@yahoo.com, c=TR
Date: 2012.04.12 08:16:27 +03'00'